

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2009. október

A Biblia Szövetség folyóirata

XXI. évfolyam 3. szám

Ára: 350,- Ft

1. A szeptember 5-ei hálaadó csendesnap előkészítő megbeszélését augusztus 15-én, péceli székházunkban tartottuk, ahol az önkéntesekkel részletesen megbeszéltük a személyre szabott feladatokat. (1. kép)

*

A BSZ konferenciáin, csendeshetein szolgáló több tucat fiatal számára 2009. augusztus 20-23. között továbbképzést szerveztünk. Az egészségügyi, pedagógiai, etikai témakörökben elhangzott előadásokat megbeszélés követte. (Előadónk voltak: Balavány György, Cseri András, Dr. Komlósi Piroska, Nagy Anita, Sípos Ajtony Levente, Dr. Vincze Dóra; a reggeli és esti áhítatokon a résztvevők szolgáltak.) (2. kép)

*

Az őszi ifjúsági hitmélyítő konferenciánk témája Elég keresztyénnek lenni, vagy annak is kell látszani? címmel. A színvonalas előadást (Pentaller Attila) csoportbeszélgetés követte. A kezdő áhítatot Szász L. Dóra, a záró áhítatot Szabó Tamás tartotta. A derűs bemutatkozást segítette, hogy a résztvevők egy-egy kisgyermekkorú fotót hoztak, amit a falra kivetítve, a résztvevőknek kellett azonosítani. (3-4. kép)

MEGFÁRADÁS – MEGÚJULÁS

Folyóiratunknak ebben a számában – Isten Lelkének vezetésére és Igéjének üzeneteire figyelve – a megfáradás és megújulás gondolatát szeretnénk körüljárni. Úgy gondoljuk, ez a két fogalom alkalmas arra, hogy egyrészt jellemezzük vele azt a helyzetet, amelybe Isten gyermekei és országunk népe is került, másrészt alkalmas a megfáradásból kivezető út megmutatására.

Bár a Biblia Szövetség jubileumi csendesnapjának nagy seregszemléje a közel nyolcszáz résztvevőjével talán másról beszél, mint megfáradásról, mégsem hunyhatunk szemet – az említett kivételtől eltekintve – az előtt a tény előtt, hogy ha egyházunk gyülekezeteit vizsgáljuk, bizony nagy lelki megfáradás jeleit fedezhetjük fel mindenfelé. Sok a megfáradt lelkipásztor, a megfáradt gyülekezet, és megfáradt hívő. A megfáradás jeleit véljük megjeleníteni abban, hogy alig találkozunk örvendező keresztyénekkal. A keresztyén fiatalok összefüggéseinek örömforrása sokszor immár messze nem Jézus Krisztus és az ő Igéje, hanem egy wellness-keresztyéniség törvényei szerint összeállított program és a manipulatív könnyűzene. A megfáradás másik jelét a lelki közönyben tapasztaljuk. Volt idő, amikor keresztyén emberek komoly áldozatok árán is részt vettek konferenciákon, imaközösségekbe jártak, és érdekelte őket az, hogy mi van a határainkon túl élő hívő testvéreinkkel, az üldözött keresztyénekkal, hol van ébredés, stb. Mára ez az érdeklődés is lecsökkent. Alig találkozunk olyan, a történelmi egyházakhoz tartozó keresztyén emberrel, aki éhezi és szomjúhozza az igazságot, s ezért kész minden lehetőséget kihasználni, hogy megismerhesse a Biblia mélységeit. Presbitériumok és zsinatok immár nem a Biblia igazságai és annak érvényesítése felett vitáznak, nem a komoly imaközösségek alkalmi a nagy egyházi ülések, viszont képesek hajba kapni azon, hogy ki mennyi pénzt kap a közösből. Az egyházi sajtó és média egyébként, amelyek fő témája az ilyen-olyan rendezvények megtörténtéről

szóló beszámoló, de annak tartalmáról már nem közölnek semmit, mind hű tükröi ennek a megfáradásnak.

Sokszor úgy tűnik, mintha éppen azok, akiknek az ébresztés lenne a dolga, válnak eszközeivé egy nagy altatásnak és fárasztásnak. Egy francia templom belső falára írta fel valamikor egy fiatal, miután néhány prédikációt végighallgatott: „Itt untam magam halálra...”. Ha lenne erre bátorsága embereknek, a fiatalok meg egyáltalán bemennének a templomba, ugyan mit írhatnának sok magyar templom falára? Elismerjük, nem új dolog ez a fáradtság és fárasztás, hiszen nem véletlenül írta Pál az egyik korabeli gyülekezet tag-

TÜRMEZEI ERZSÉBET TÖLTS MEG, URAM!

Otto v. Taube után németből

Tölts meg, Uram, hogy adhaszak,
hiszen nekem semmim sincsen.
A Te ajándékod minden.
Tölts meg engem, hogy adhaszak!

Hisz, ha nem adhatok, az élet
csak elszegényedés lehet.
Neked van melegítő meleged,
továbbadásra tiszta fényed.

Hogy adni tudjak, tölts meg engem!
Tudom, nem a magamét adom,
a tiedet tisztán, szabadon.
Tölts meg, Uram, hogy az életem
élet legyen!

jainak: „Serkenj fel, aki aluszol...”, de mindenképpen küzdeni kellene ellene. Azt is el lehet mondani, hogy abba is belefáradtak már sokan, hogy szóvá tegyenek a gyülekezetekben visszaszöveget, és inkább hallgatnak, mert panaszkodásuk dolgában évek óta nem történik semmi. Ezt a közönyös, fáradt hallgatást aztán az érintett lelkészek és egyházi vezetők úgy értelmezik, hogy minden rendben van.

De ugyanez a fárasztás folyik a világban, a magyar társadalom életében is. Hány jó szándékú reformjavaslat, inté-

más esetben feljelentés született meg az elmúlt években. Hány számvevőszéki megállapítás, alkotmánybírósági határozat, bírósági döntés és egyéb jogszertű elmarasztalás született csak az elmúlt néhány év során, és semmi nem változott. Mindenféle csatornán ígéretet és mellébeszélést áradata zúdult népünkre. Végül a nép elfáradt. Már nem érdekli az embereket semmi. Nem lehet rávenni őket a tiltakozásra, de nincs is elképzelésük arról, hogy merre kellene továbblépni. Belefáradtak az emberek az egyházba, meg a politikába is! Belefáradtak minden megújítási kísérletbe. Az a benyomásunk, hogy tulajdonképpen ez volt a célja a minden területen tervszerűen folyó nagy fárasztásnak. Hadd menjen el a kedve mindenkinek a változtatástól.

Évente egyszer, rendszerint a reformáció ünnepe előtt megszólalnak az egyházi „bölcsek”: Reformációra van szükség! – mondják. Reformációra van szükség az egyházban és a társadalomban. Egyházi vezetők ilyenkor elkezdik emlegetni az új reformáció szükségét, a politikában is megjelennek a ki tudja hány pontból álló reform-javaslatok. De a végén nem történik semmi. Miért nem? Válaszunk rövid: mert maga az ember mindeközben a régi marad. Aki maga is nagy fárasztó, hiszen lelkileg elfáradt, hogyan tudna másokat felébreszteni? Ha lelkileg megfáradt az egyházi vezető, a lelkipásztor, a presbiter, a gyülekezeti tag, hogyan tudna másokat felébreszteni?

A Biblia Szövetségben sokan látjuk úgy, hogy nem új egyházi szervezetekre, nem új szertartásra, zenére és istentiszteleti rendre, nem új missziói bizottságokra, tisztségekre és még több pénzre van itt szükség, hanem az új emberre. De nemcsak az egyház életének, hanem a politikai és gazdasági életnek is a kulcskérdése, hogy megjelenik-e az új ember, vagy más szóval – nehogy félre értsük –, az újjászületésben megújult lelki ember? Megjelenik-e az istenfélő ember, akinek istenfélő nem beteges rettegést jelent valami ismeretlen istentől,

hanem aki félne megbántani életvitelével, szavaival azt az egyetlen személyt, az Úr Jézus Krisztust, aki őt, vére árán megváltotta az értelmetlen földi élettől és az örök haláltól. Mert ennek az istenfélő embernek tömeges megjelenése vezethetne igazi változáshoz az egyházban és a politikában egyaránt.

Ahhoz, hogy ez az új ember megjelenhessen egyházunkban és hazánkban, a megfáradt hívőknek kellene megújulniuk. Ugyanis a nem hívő ember nem tud megújulni, mert nincs miből. Neki megtérnie kell először, azaz elfordulni bűneitől és odafordulni Jézus Krisztushoz.

Megújulni viszont a megfáradt hívőknek lehet és kell. Ez egyúttal azt is

jelzi, hogy a hívő keresztyéneknek nagy felelőssége van mind az egyház, mint a társadalom megváltoztatásában.

Ennek a megújulásnak legfontosabb területeit szeretnénk körbejárni újságunkban. A Szentlélek így fogalmazza meg ennek a megújulásnak a lényegét: „Ne szabjátok magatokat a világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata” (Rm 12,2). Vagyis a megújulás lényege: megújulni abban az értékrend-szemléletben, amely olyan fontos volt megtérésünk után, amikor eldöntöttük, hogy ezután nem emberek kedvében fogunk járni, hanem az lesz életünk legnagyobb kér-

dése, hogy „Jézus mit szól hozzá?”. Továbbá: készek vagyunk arra a szabász-munkára, amelynek során elvágjuk mindazt, ami életünket ehhez a megromlott és erkölcsiségében ezer sebből vérző világhoz, annak divatjához és morális anarchiájához köti. Mert ennek a világnak erkölcsisége már megromtotta a gyülekezeteket, a keresztyén házasságokat is fokozottan szétzilálta, és a válság felé sodorta. Sőt, a hívők egységét is célba vette. A megújulás első lépése az, amikor mindez egyre több keresztyén embernek fájni kezd, és ki merjük mondani, magunkra merjük venni azt a felelősséget, amit Isten a megújulásban a hívő népre terhely.

Dr. Sípós Ete Álmos / Tápiószéle

„VÁRVA VÁRJUK AZ Ő MEGJELENÉSÉT” (MEGÚJULÁS JÉZUS VÁRÁSÁBAN)

1. Jézus Krisztus hangsúlyosan tanította, hogy visszajön ítélni élőket és holtakat. Azt ígérte, hogy csak egy időre hagyja magukra a benne hívőket, de egyszer újra megjelenik nagy hatalommal és dicsőséggel, véget vet minden gonoszságnak, beteljesedik minden ígérete, a bűn elveszi méltó büntetését, és minden jó a jutalmát.

Már az Isten országáról szóló példázatok közt is szólt erről (Mt 13,36 kk.), a Mt 24-25. fejezeteiben pedig részletesen elmondta, mire készüljenek az övéi. Itt három példázattal is figyelmeztetett arra, hogy mi nem a világ végét várjuk, hanem a mi dicsőséges Urunkat, akiben hiszünk, akinek engedelmeskedünk, s akit akkor színről színre fogunk látni.

Ennek alapján valljuk a Heidelbergi Káté szavaival, hogy „minden háborúság és üldöztetés közepette is felémelt fővel várom az égből ugyanazt az ítélőbíró, aki előbb érettem Isten ítélőszéke elé állt, és rólam minden kárhozatást elvett, hogy Ő majd minden ellenségét és ellenségeimet örök kárhozatra vesse, engem pedig minden választottaival együtt a mennyei

örömbe és dicsőségbe magához vegyen.” (52. kérdés)

Jézus várása a hívők reménységének alapja. Ez olyan ígéret, amire minden nyomorúságunk közt is derűsen gondolhatunk, készülhetünk. Az erre való tudatos készülés felülemel a mindenkori nehézségeken, megtanít túllátni a pillanatnyi bajokon, a bűn rontásán, a sok igazságtalanságon, hiszen mi új eget és új földet várunk, amelyekben igazság lakik (1Pt 3,13).

Ugyanakkor Jézus tudatos várása, a vele való találkozásra készülés a hívők felelősségének alapja is. Hiszen számot kell adnunk arról, hogy mivel töltöttük a földi életet, milyen sáfárok voltunk. Péter apostol is figyelmeztet erre: mivel mindez bekövetkezik, „milyen szentül és kegyesen kell nektek élnetek, akik várjátok az Isten napjának eljövését...” (2Pt 3,11-12).

Jézus tehát nem véletlenül beszélt többször az Ő második eljövételének tényéről és jelentőségéről. Boldog, aki elmondhatja azt, amit egy hívő cipész vallott, amikor megkérdezték, mit csinál nap mint nap. Ezt felelte: várom az én dicsőséges Uramat, és közben cipőket javítok.

2. Ez a várakozás azonban már az 1. század végén meggyengült a keresztyénekben. Péter apostol így panaszkodik az előbb idézett levelében: „Ezt kérdezzék némelyek: Hol van az Ő eljöveteleinek ígérete? Mert amióta az atyák elhunytak, minden úgy maradt, amint a teremtés kezdetétől fogva van” (2Pt 3,4). Éppen ezért „emlékeztetés által ébresztgeti” a hívőket, hogy ne feledjék az Úr erre vonatkozó ígéreteit.

Mert ha megfáradunk az Úr várásában, akkor meggyengül a reménységünk, de meggyengül a felelősségünk is. Akkor a világgal együtt sodródunk a csüggedés és felelőtlenesség mocsarába. Akkor az történik, ami Jeremiás idejében: a nép „nem gondolt a jövőre, szörnyű mélyre süllyedt” (Sir 1,9).

Ma különösen is fenyegeti Isten népét ez a kísértés. Hiszen a mai korszellem azt sugallja, hogy feledd a múltadat, ne gondolj a jövőre, csak a pillanat érdekeljen! Most érezd jól magadat! Az ördög nagy altatása ez: ne foglalkozz azzal, hogy minek mi a következménye, hogy hova vezet az az út, amin jársz, csak élvezd a má! A múlton már túl vagyunk, a holnap bizonytalan, ne ké-

szülj te semmire, ne várj senkit és semmit, csak a ma érdekeljen! Így aztán valóban „percemberkéék dáridója tart” (Ady), akik nem tudnak és nem is akarnak távlatosan gondolkozni.

A hívőket is kísérti ez a szellemiség. Vagy azt mondják: ha eddig nem jött, már nem is jön az Úr, vagy azt, hogy messze van az még, nem mai feladat arra készülni.

3. Pedig létkérdés, hogy megújuljunk Jézus várásában.

Először is azért, mert azzal is dicsőítjük Őt, hogy komolyan vesszük szavát. Hogy frissen élnek bennünk ígéretei és várjuk azok beteljesedését. De azért is, mert az Ő tudatos várása, a vele való találkozásra való készülés megőriz sok csüggedéstől, depressziótól, lemondástól. Ugyanakkor ébren tartja a hívők

felelősségét. Csak az a szolga boldog, akit Úra, amikor váratlanul megjelenik, abban a munkában talál, amivel megbízta. Csak így lehetünk bizonyosak abban, hogy munkánk nem hiábavaló az Úrban.

Pál apostol a thesszalonikaiaknak írt két levélben tízszer említi a gyülekezetnek Jézus várása fontosságát. Azt írja, ez meghatározza az imaéletet, a munkakerkölcsöt, a missziói buzgóságot, táplálja a jóban való kitartást s a bűnnel szembeni ellenállást. Az ebből következő életszemléletnek gazdasági és szociális kihatása is van.

Jézus Krisztus mai tanítványainak is ezt mondja: „Emeljétek fel a szemeiteket, és lássátok meg, hogy a mezők fehérek az aratásra” (Jn 4,35). Az Ő második eljövételét megelőző időben, amiben mi élünk, sok kétségbejítő

esemény történik. A gonoszság és erőszak megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül, vannak, akik megtagadják a hitet stb. – de aki emlékezteti magát az Jézus ígéreteire, aki frissen tartja magában és testvéreiben az Ő megjelenésére való készülést, aki tudatosan készül a vele való boldog találkozásra és örök együttlétre, annak ez meghatározza a jelenét is, és felelős, derűs életre segíti.

Tartsuk tehát számon a mi Urunknak erre vonatkozó ígéreteit, emlékeztessük ezekre egymást is, adjunk hálát ezért gyakran imádságainkban. Így azok közé fogunk tartozni, akik „várva várják az Ő megjelenését” (2Tim 4,7). S ha mégis nagyon elkeseredünk, kiáltunk hittel: „Jöjj, Uram Jézus!” (Jel 22,20).

Cseri Kálmán / Budapest

MEGÚJULÁS JÉZUS KRISZTUS ISMERETÉBEN

Olvasásra: 2Pt 3,17-18

A közmondás azt tartja, hogy „A jó pap holtig tanul”. Igaz, de igaz ez bármelyik keresztyén emberre: a jó keresztyén is holtig tanul. Tanulja lenyűgöző tananyagát – akár lelkész, akár nem – Jézus Krisztust. Sokszor megkísérti a keresztyéneket, hogy megelégedjenek Jézus Krisztus ismeretének azzal az alapszintjével, amit valamikor – Isten kegyelméből – elértek, „a tejnek italát” (1Pt 2,2; 1Kor 3,2), „az Isten beszédeinek kezdő elemeit” (Zsid 5,12), a „Krisztusról való kezdetleges beszédet” (Zsid 6,1) hallva és hittel elfogadva. Természetesen nagy dolog már egy kicsit is ismerni az Úr Jézust, de a megismerésében lehet, sőt szükséges előre haladnia minden keresztyénnek.

MIÉRT SZÜKSÉGES ALAPOSABBAN MEGISMERNÜNK?

Azért, mert ő maga ezt a kötelességet rója ránk a Szent Lélek által: 2Pt 3,17-18; Kol 2,5-7; Fil 3,8-10. Az apostoli parancsok egyértelműek. A keresztyéneknek szükséges arra vágyódniuk és törekedniük, hogy gyarapodjanak Jézus Krisztus személye,

rettei, akarata, méltósága, műve megismerésében. Érthető, hogy az apostolok neheztlenségüket fejezték ki, ha nem érzékelték testvéreiknél az Úr Jézus mélyebb megismerésére irányuló törekvést (vö. Zsid 5,10). Szomorúan kell megállapítanunk, hogy manapság is vannak igaz keresztyének, akik megelégszenek azzal a Jézus ismerettel, amire eljutottak. Azt gondolják, hogy a Jézusra vonatkozó ismereteikben semmi finomításra, árnyalásra, kiegészítésre nem szorulnak, már eléggé ismerik őt. Úgy vannak Jézussal, mint pl. automata mosógépükkel: „Megismertük, tudjuk, hogy mikor melyik gombot kell benyomni, ha ezt vagy azt el akarjuk érni... Immár más dolgokkal is foglalkozhatunk.” Ezek a testvérek bibliaolvasásuk, vagy szolgálatra készülésük során észre sem veszik azokat az igei üzeneteket, amik többet, mást mondanak Jézusról, mint amit addig már úgyis tudtak. Ha mégis észrevesznek valamit, akkor azt a saját, meglévő ismereteik fényében próbálják magyarázni – ezért félremagyarázzák. Ha bárki más alázattal tanítja őket Jézussal kapcsolatos igei

igazságokra, a tanítást elutasítják, mondván: „Az úgy nem lehet igaz, sőt, bizonyosan tévta.” Úgy tűnik, hogy – talán, mert végeztek teológiát vagy bibliaiskolát – lezártak tartják a Jézusra vonatkozó ismereteiket, és megmakacsolják magukat, ha addigi Jézus-ismeretükhöz képest valami újdonság merül fel a bibliai láthatáron. Nincs bennük nyitottság semmiféle új, Jézussal kapcsolatos – hangsúlyozom – bibliai igazságra. Ha az illetők netán lelkipásztorok, lelki vezetők egy közösség élén, akkor sajnos – az apostolokkal ellentétben – a rájuk bízottakat is erre a vétkes magatartásra ösztökélik.

Apropó, közösségek! Sok-sok felesleges közösségi vitának szülőanyja ez a bizonyos szinten megrekedt Jézus ismeret. Csak annyi kellene, hogy imádkozva, elmélyültebben tanulmányozzák pl. a Jézus áldozatára vonatkozó ige-helyeket. Mindjárt nem lenne olyan heves, felesleges indulatokat kiváltó, megosztó vitatéma pl. a Jézus Krisztusban történt kiválasztás. Kívánom, hogy az Úr végezze el e testvérekben, hogy magukra ismerjenek, s bűnbánatot tartva engedjenek az Igének, hogy töreked-

jenek páratlan Jézusunk mélyebb megismerésére! Ki kell mondanunk, hogy ahogyan egy kisgyermeknél betegség jele, ha megreked a fejlődésben – úgy a lelki élete beteg annak a hívőnek, aki nem növekszik, nem halad előre Jézus Krisztus megismerésében. A bibliai tanítás szerint a hívőknek erre törekedniük kell. Jézus-ismeretük nem statikus, hanem az Ige és Szentlélek hatására dinamikusan fejlődő kell, hogy legyen – természetesen az Ige határain belül.

HONNAN ISMERHETJÜK MEG MÉLYEBBEN?

Jézus Krisztus mélyrehatóbb megismerésére azért van lehetősége a hívőknek, mert Jézus Krisztus a Bibliában kijelentette magát. Ezért a Szentírás Jézus Krisztus alapfokú és egyre mélyebb megismerésének kizárólagos forrása számunkra, amit kegyelemből adott nekünk, hogy őt jobban megismerhessük. Annál többre nincs szükségünk, mint amit kijelentett önmagáról, és nem is lehetséges róla többet tudni. A Szentírás egyes részeinek tanulmányozása a Szentlélek segítségével által, aki az Ige igaz értelmét megnyitja előttünk – különösen, ha kutatásaink közben tudatosan Jézus Krisztust keressük –, mindig hozhat új felismeréseket az ő isteni személyével, tulajdonságaival, terveivel, tetteivel, munkálkodásával kapcsolatban. Maga Jézus Krisztus az, aki a Szentlélek által azon fárad, hogy a kinyilatkoztatását, s abban őt, magát egyre jobban megismertesse Egyházával. Ez volt a szándéka tanítványaival is (Jn 14,9), s ez velünk is. A magunk részéről egy út van Jézus mélyebb megismerésére: a Biblia ígéibe vetett hit útja. Hittel megértve és megismerve a kijelentést – hívő értelemmel megismerjük őt.

Mindez azt is jelenti, hogy lehetetlennek tartom Jézus Krisztusnak a Szentírástól független megismerését, és elfogadhatatlannak ítélek minden olyan, Jézusra (vagy Istenre) vonatkozó kijelentés-ismeretanyagot, ami nem a Bibliából ered, hanem pl. egy embernek a Jézussal (vagy Istennel) való állítólagos közvetlen, misztikus egybeolvadásából, vagy személyes tapasztalatból származik. Egyik tényező sem léphet a Jézus kinyilatkoztatásának helyére, de azzal egy szintre sem.

MIÉRT ISMERHETJÜK MEG EGYSZER JOB- BAN?

Azért, mert Jézus Krisztus a Szentháromság Isten második személye, s mint ilyen, számunkra teljes egészében megismerhetetlen. Elménk képes arra, hogy egy tárgyat (pl. egy autót) megismerjen, és így mintegy birtokoljon, hatalmában tartson. De arra már nem, hogy akár egy másik embert így megismerjünk és hatalmunkba kerítsünk. A teremtett világgal hasonló a helyzet: a teljes valóságnak csak egy kis szeletkáját érthetjük meg valamennyire, és ezzel csak az a kis rész kerül valamelyest a hatalmunkba.

LUKÁTSI VILMA PEDIG TUDJUK

Az út, amit naponta meg kell tennünk, elszürkül lassan, mint a láthatár is; a kép, amely újan csodaszép volt, széthull, mint az elszakadt kaláris; a szónak, amit szokásból mondunk, csengése elvész, zajokba fullad... – folytassam?

A „mindig ugyanannak” veszélye minden mélyén ott lapulhat! Az az oka, hogy lefelé nézünk, a por miatt ér a sok veszteség, pedig tudjuk, hogy a szemünket föl kell emelünk, fejük fölött – még ha felhők takarják is – mindig kék az ÉG!

Hogyan is érthetnénk meg egészen Isten Fiát, Jézus Krisztust, aki több, mint egy tárgy, több, mint egy ember, s több, mint a világmindenség? Hogyan is vehetnénk őt hatalmunkba? Ő ismer minket és hatalmában tart – mi azonban soha nem leszünk képesek megismerni és bírni őt úgy, ahogy ő ismer és bír minket. A református reformátorok helyesen mondták: A véges (pl. az ember) nem fogadhatja be a végtelent (Istent). Vagyis, ahogyan egy pohár nem fogadhatja magába a tengert, úgy mi sem ismerhetjük meg egészen Jézust. Ugyanakkor – a képnél maradva – egy pohár megtelhet tengervízzel, azaz arra van lehetőségünk, hogy Jézus Krisztust a kinyilatkoztatásába vetett hit által,

egyre inkább és igazán megismerjük. Éppen ez az, amire a Szentlélek buzdít minket. Az Ef 3,8. verse nem véletlenül beszél Jézus Krisztus „kifürkészhetetlen gazdagságáról”. Mi ez a felfoghatatlan gazdagság? Ha tudni akarják, vizsgálják kedves olvasóim azokat az újszövetségi textusokat, amelyekben a „Krisztusban”, „az Ūrban”, „Ūbenne” kifejezések előfordulnak! Lelki szemeink előtt akkor feltárul Jézus kincsesára. Igen, „Benne van a mi váltságunk az ő vére által, bűneink bocsánata” (Kol 1,14). Hogy ezen túl még mennyi minden van űbenne – mennyi minden színezi lényét –, azt nem is gondoltuk volna! Kedvcsinálóként említem meg, hogy az idézett fogalmakkal az Újszövetségben 196 alkalommal találkozunk.

MIVEL JÁR JÉZUS MÉLYEBB MEGISMERÉSE?

Csak néhányat hadd nevezek meg ennek drága következményei közül, amik a „keményebb lelki eledel” kategóriájába tartoznak.

a) Jézus Krisztus mélyebb megismerése során juthatunk el golgotai kereszten végbevitt engesztelő áldozatának mélyebb megértéséhez. Isten a Bibliában nemcsak azt látta jónak elmondani, hogy Jézus az egyetlen és tökéletes áldozatával kiengesztelte az Atya Istent, aki immár megbocsátott és fiává fogadta a hívőket, hanem világosan tájékoztat minket a kereszthalál örökkévalóságban történt előzményeiről (kiválasztás). Sőt, annak örökkévaló következményeiről (újáteremtett világ) is. Mindezek a múltba és jövőbe mutató perspektívák az Ūr Jézusnak az Ige és a Lélek segítségével történő mélyebb megismerésével tárulnak a hívő szívek elé; nagy örömet okozva, hálára hangolva, sőt Isten dicsőítésére indítva szívüket! Mennyire más a golgotai kereszten történeteket az örökkévalóság perspektívájában elhelyezve hittel megérteni, s milyen mély hálára indít ez a csoda!

b) Jézus mélyebb megismerése óriási jelentőséggel bír a gyakorlati hívő élet (megszentelődés) vonatkozásában. Pál azt írja a Rm 6,4-ben, hogy amikor Jézus a kereszten meghalt, akkor a hívők Jézus Krisztussal együtt meghaltak, majd

amikor harmadnapra feltámadott, vele együtt feltámadtak (vö. Kol 2,10-13). Pál apostol tudja, hogy ennek a Jézus Krisztussal való – Isten által a teremtés előtt rögzített – egységnek hittel való elfogadása nyitotta meg a kaput a régi (istentelen) élet lezárására, és az új (keresztyén) élet elkezdésére, megélésére. Erről személyesen vall a Fil 3,9-10-ben. Eszerint ő ezt a Jézussal kapcsolatos igazságot – miszerint ővele együtt halt meg a bűnnek, és támadt fel az új életre –, még mélyebben meg akarta ismerni, mert számára ez a Jézus megismeréséhez tartozott. Már ismeri Jézust, de további céljának tartja még jobban megismerni, mégpedig „... feltámadásának erejét és szenvedéseiben való részesülésemet...” (Fil 3,8-10). Vagyis hit által a továbbiakban is át akarja élni a Jézussal való közösséget, közelebről annak valóságát, hogy Jézus Krisztussal együtt meghalt és feltámadt, s így maga, az Úr lezárta régi életét, és új életet adott neki, amiben már szabad a bűn törvényének uralmától.

c) Az Úr Jézus mélyebb megismerése során juthatunk el „Krisztus ama titkának” megértésére, amit az Ef 2,12-17-ben olvasunk. Eszerint, Jézus, a kereszten saját testében tette egyé a zsidót és nem zsidót, következésképpen az Egyházban – ami más értelemben Jézus teste (corpus Christi) – nincs többé zsidó és nem zsidó, hanem a „két nemzetiség” egy a Krisztusban. Annak a ténynek, hogy Jézusban egyé lett a zsidó és nem zsidó keresztyén, óriási jelentősége volt az első keresztyén gyülekezetekben, és van ma is a keresztyénség és zsidókeresztyénség kapcsolatában. Ehhez kapcsolódóan ropant jelentősége van mindannak, amit Jézus Krisztusról a Zsidókhöz írt levélben megismerhetünk. Őt onnan úgy ismerjük meg, mint akinek árnyékát látjuk az Ótestamentumban. A jeruzsálemi templom, a papság, az áldozati szertartások, a szövetségláda, a törvények mind őreá nézve adattak, az ő árnyéka voltak. Eljövetelével pedig mindez érvényét veszítette. Jézus mindezek további létét értelmetlenné tette, hiszen betöltötték a történelemben rendeltetésüket. Az árnyékok kora véget ért, mert eljött a „test” – maga Jézus

(Kol 2,17). Jézus mélyebb megismerése során értjük meg, hogy ő végérvényesen lezárta az ószövetségi kort és mindazt, ami ahhoz tartozott. Vele valóban „új időszámítás” kezdődött mindenféle ember számára. Nincs szükség többé se áldozatokra, se papságra, se az állítólag titokban készülő jeruzsálemi templomra. Ha Jézust és művét – amelyek elválaszthatatlanok – ebben a vonatkozásban jobban ismerné néhány keresztyén, akkor máshogyan kezelné a mai Izrael problémáit, és másként vélekedne Izrael jövőjéről is.

d) Jézus Krisztus mélyebb megismerése egyet jelent a vele való szeretetközösség elmélyülésével (1Kor 1,9). A héber nyelvben az „ismerni” szó nem pusztán egy elvi-elméleti ismerést jelent, hanem egy szoros, bensőséges, személyes, intim kapcsolatot két fél közt. Jézus Krisztus megismerése ilyen kapcsolat; ha ez a közösség mélyül, vagy épp sekélyesedik, annak pozitív ill. negatív következményei lesznek a hívő életében. Az, aki Jézus Krisztust egyre mélyebben megismeri, egyre mélyebb szeretetközösségbe kerül vele, és így egyre jobban Jézus hatása alá kerül, részesedik Jézusból: kegyelméből, igazságából, békességéből, szeretetéből, türelméből, jóságából, vagyis előre halad a megszentelődés útján. Aki pedig ellenkező úton jár, az lemarad, visszaesik. A sokféle pozitív gyakorlati következmény közül hadd említsek néhányat: pl. a Jézus Krisztus megismerése, ill. a vele való közösség mélyülése pozitívan hat a hívő ember lelkiállapotára. Amikor újabb és újabb földrajzi, vagy biológiai csodákat, vagy egy másik embert ismerhetünk meg, a felfedezés öröme tölt el bennünket. Mennyivel inkább öröm Jézus Krisztus egyre mélyebb megismerése! Hiszen ő sokkal csodálatosabb minden földrajzi, biológiai és emberi csodánál! Megörvendeztetni az őt megismerők lelkét. Emellett a hívő ember egyre jobban megismeri Jézus akaratát is. Sokan panaszkodnak, hogy nem értik, mit akar az Úr. Nos, valószínűleg azért nem értik, mert nem ismerik eléggé Jézus Krisztust, és nincs vele elmélyült közösségük. Ha lenne, akkor ismernék az Úr akaratát.

A Jézussal való közösség elmélyülésének következménye az is, hogy a keresztyén egyre jobban megérti Jézus gondolkodásmódját, logikáját, s részesül bölcsességéből. Ennek következtében az egyes kritikus élethelyzetekben tisztábban felismerheti, hogy mi kedves az Úrnak és mi nem. Eközben a Jézust megismerő ember egyre több lelki erőt kap az Úr felismert akaratának követésére. Jézus által megerősítve képessé válik az önmegtagadásra, kereszthordozásra, s követni tudja Jézus akaratát akkor is, ha az ellenkezik a saját akaratával, emberek elvárásaival, divattal vagy népszokásokkal. Követni tudja azt akkor is, ha következménye kiközösítés, gúny, munkahelyről való eltávolítás...

Végül hadd mutassak rá arra, hogy Jézus Krisztus mélyülő megismerése voltaképpen az élő Isten alaposabb megismerését jelenti, hiszen Jézus „az egyszülött Isten” (Jn 1,18), ill. „képe a láthatatlan Istennek” (Kol 1,15). Jézusban az élő Isten megismerése a legfőbb jó! Egy jelentős keresztyén tanító írja: „Mire kell leginkább vágyakoznia egy hívőnek? Nem bizonyos tapasztalatokra, nem arra, hogy jobb legyen, mint volt korábban, nem arra, hogy új világ-, élet-, társadalomszemléletre tegyen szert. A keresztyén ember legfőbb célja: Isten megismerése! Emlékezzünk arra, hogy Jézus Krisztus ezt így fejezte ki: „Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, Jézus Krisztust” (Jn 17,3). Mi a legnagyobb jó a keresztyén ember életében? Az Úr ezt tanítja a boldogmondásokban: „Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők az Istent meglátják” (Mt 5,8). Péter apostol ugyanezt ismétli a 2Pt 1,1-3. versekben. Újra és újra felragyog ez az ismeret! Pál is ezt hangsúlyozza a Kolossébeliekhez írt levél első részében. A legnagyobb dolog: Isten ismerete.” (M. L. Jones: Tanulmányok Péter második leveléről)

Kívánom, hogy mindnyájan naponta előrébb léphessünk nagy tananyagunk, élő és csodálatos Úr Jézus Krisztusunk megismerésében!

Sípos Ete Zoltán / Szeged

IMAÉLETÜNK MEGÚJULÁSA

Azt szokták mondani, hogy minden ember, képletesen értve, egy háromlábú kis széken ül. A hívő ember kis székének egyik lába az ige ismerete, másik az imádság és harmadik a testvéri közösség. Ha a kis szék valamelyik lábával baj van, akkor labilissá válik a széken való megpihenésünk.

A hitben élő embernek azonban tisztában kell lennie azzal, hogy nem született úgy, hogy Isten- és ige-ismerete lenne, nem született sem imádkozó, sem közösségi embernek. Mi mindnyájan Istennek háttal, ellenségeként születünk, így nem lehetünk vele beszélő viszonyban sem, és önmagunk körül forgolódnó lényünk miatt, közösségben élni sem könnyű.

Hívó életünk egyik tartó pillére tehát az imaélet, de amikor ezt megemlíti valaki egy testvéri körben, akkor a legtöbben zavarba jönnek, kétségbeesett arcot vágnak és elismerik, hogy ezen a területen bajban vannak. Ha nem mondanák, akkor is kiderül ez, amikor imádkozni jönnek össze, és a többség nem imádkozik, akik pedig igen, azok sem gyakorlottak a közös imádság rendjében, mivel mindenki mondja a maga kis imádságát. A közös imádságnak pedig szép rendje kellene, hogy legyen, mint ahogy mindennek, ami Isten országával van összefüggésben. Ilyenkor az Úrra és egymásra figyelve valóban együtt, egy szívvel, egy lélekkel tehetjük eléje imádságainkat.

Többen védekeznek így: „Én otthon magamban szoktam imádkozni, de mások előtt nem tudok”, vagy „Nem tudok olyan szépen imádkozni, mint egyesek, azért nem imádkozom hangosan”!

A mi Urunk tisztában van erőtlenségünkkel, hiányos imádságainkkal, még inkább az el sem mondottakkal, és ezért bátorít a Rm 8,26-ban: „...segít a Lélek is a mi erőtlenségünkön. Mert amiért imádkoznunk kell, nem tudjuk úgy kérni, ahogyan kell, de maga a Lélek esedezik érettünk kimondhatatlan fohászokkal.”

Vannak, akik jól fogalmazzák meg az igazságot: ha nem jön belülről, akkor csak erőlködéssel tudok összehozni

egy-egy mondatot, de az is üresen kong, hát van akkor értelme az ilyen imádságnak? Valóban, az imádság vagy feszít belülről, vagy nagyon fárasztó feladat.

Pedig az imádság nem feladat, hanem az új élet lélegzetvétele, tehát létszükséglet. Ahogyan testileg nem lehet megszokni, hogy valaki nem tud szabályosan levegőhöz jutni, és orvosi kezelésre szorul, lelkileg sem kellene hozzászokni, hogy nincs imaéletünk, hogy fárasztónak találjuk, nincs rá időnk, hogy nem kívánunk részt venni, és nem is szeretjük az imaórákat.

FÜLE LAJOS

A TÍZ BÉLPOKLOS ÁRNYÉKÁBAN

Mivé lett a tíz jótétemény?
Csak egyért is hálát adtam én?
És ha egyért, kilencel mi van?
Hány csodája maradt annyiban!

Csenevész a hálánk, halni jár,
s a poklosság újra ránk talál.

Ahol Isten áldása megjelenik egy lelki munkán, ott valószínű, egyensúlyban van a munka az imádsággal.

D. L. Moodyt, aki az 1800-as évek egyik nagy evangélistája volt, egyszer megkérdezték, hogy szolgálatai erejének mi a titka? Erre a kérdésre kinyitott egy ajtót a kérdezők előtt, ahol bent, a szobában egy kis csoport együtt imádkozott. Moody komolyan vette, hogy: „Kérjetek és adatik nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitattik nektek” (Mt 7,7).

Napjainkban kezd elharapódzni az a vélemény, hogy Isten tervei akkor is végbemennek, ha mi nem ostromoljuk őt állandóan egy-egy dolog miatt. Ez igaz is, meg nem is! Két oldala van ennek a kérdésnek. Egyik az Isten oldala, a másik az emberé.

Ezt olvassuk az 1Móz 18,17-18-ban: „Az Úr ezt mondta: Eltitkoljam-e Ábrahám elől, amit tenni akarok? Hiszen Ábrahámtól nagy és hatalmas nép fog származni, és általa nyer áldást a föld minden népe.” Tudjuk, hogy Ábrahám ezek után hosszan könyörög Sodoma és

Gomora város megmentéséért, és alkudozik az Úr színe előtt. A városokat ugyan nem tudja megmenteni, de Istennek kedves ez a tusakodás, mivel szíve szerint ő is megmentené őket, és fáj neki azoknak a pusztulása, de ott már megértek az események az ítéletre. Ábrahám imádsága látszólag nem talált meghallgatásra, de átéli az Úrral való bensőséges, személyes kapcsolatot, amit eddig nem ismert még.

Az Ezékiel 36,37-ben ezt olvassuk: „Így szól az Úr Isten: Még arra nézve is kérni hagyom magamat Izráel házában, hogy cselekedjem övelük...” (Károli ford.).

A Biblia tele van imádságra való felszólítással, és ha ezeket végignézzük, akkor elérkezünk ahhoz a felszólításhoz: „Szüntelen imádkozzatok!” (Thessz 5,17)

Ezek közül csak néhányat szeretnék megemlíteni!

– „Miért alusztok? Keljete fel és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!” (Lk 22,46)

Az Úr Jézus mondja ezt tanítványainak abban az órában, amiről ő maga állítja, hogy ez a sötétség órája. Isten gyermekeinek életében is vannak ilyen órák, amikor nem szabad megadni magukat a kísértések agyonnyomó, altató hatalmának, hanem hitből felkelve lehet imádkozni.

– „Szenved-e valaki köztetek? Imádkozzék!” (Jak 5,13)

Életünkben több a szenvedés, mint az öröm. Lehet testi és lehet lelki ez a szenvedés. A kivezető út ebben a helyzetben is az imádság, tanítja az Isten Igéje. A szenvedés tanít meg sokakat az Úr előtt tartós megállásra.

– „Öröme van-e valakinek? Énekeljen dicséretet.” (Jak 5,13)

Milyen nagy ajándék, hogy nekünk nemcsak sötét óráink és szenvedéseink vannak, hanem örömeink is, és ez újabb lehetőséget ad számunkra, hogy dicséretet énekelve imádkozzunk. Ha valakinek ez nem megy, tanuljon Dávidtól, akinek a zsoltárai erről szólnak!

– „Valljátok meg... egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok. Nagy az ereje az igaz ember könyörgésének.” (Jak 5,16) Amikor vétkeink erőt vesznek rajtunk, amikor egy bűn elbuktat, nagy lehetőség, hogy testvéri segítséget kérve, együtt vigyük oda bűnterhünket bocsánatot adó Urunk elé, a kegyelem királyi székéhez, alkalmas időben való segítségért.

– „Hálát adunk az Istennek mindenkor mindnyájatokért, amikor megemlékezünk rólatok imádságainkban” – írja Pál a thesszalonikabeli gyülekezetnek (1Thessz 1,2).

Ugyanígy ír a Filippibeliekhez is. Hordozó ereje van a másokért való imádságoknak, hiszen egy test tagjai vagyunk, akár Magyarországon, akár Kínában élő testvérekről van szó.

Imaéletünk megújulása a címe ennek a kis írásnak.

Bár sok jó könyv jelent meg eddig az imádságról, és jó igehirdetéseket hall-

gathattunk erről a témáról, de tudnunk kell, hogy nem ezek teszik helyre imaéletünket! Nem attól válik igazivá, nem attól lesz jó illatú, Istent dicsőítő imádsága valakinek, hogy már mindent megtanult a helyes imádságról, mert ezt nem lehet soha megtanulni.

Az imádság Urunkkal való bensőséges, mindig mélyebbre jutó közösségből és kapcsolatból fakad. Mert nemcsak az örökéletre nézve igaz, hogy az egyedül igaz Isten és Jézus Krisztus megismerése által válik valósággá, hanem az igazi imaélet feltétele is ez.

Minél mélyebb és állandóbb a hozzátartozásunk, annál inkább válik egész életünk és minden megnyilvánulásunk imádsággá és imádatá.

Már nemcsak kéréseink lesznek, hanem köszönetünk, hálaadásunk is.

Ha már a bűnbocsánatot adó, és segítséget nyújtó Istenen túl az Örökkévaló, Szent, Szuverén Istenről fogalmunk lesz, aki egyedül méltó minden hódolatra, akkor imádságaink átalakulnak őt dicsőítő imádatá.

Az addigi, sokszor kétségbeesett, erőlködő könyörgéseink, megalázkodó, ráhagyatkozó hittel teli imádságokká válnak. A fárasztó feladatként elmondott imádságaink helyett megpihenünk Urunk színe előtt, és terheinket rávetve, utunkon felüdülve megyünk tovább.

Ahogy beszélünk is elárulja, hogy kik vagyunk, úgy imádságaink is elárulják, hogy Isten színe előtt hol van a helyünk.

Isten számonkérő panasza nemcsak Izrael népének órállóihoz szólt Ezékiel prófétán keresztül, hanem ma is hangzik az övéi felé: „Kerestem köztük valakit, aki építené a falat, és odaállana a résre szímem elé az országért, hogy ne pusztítsam el, de nem találtam.” (Ez 22,30)

Bárcsak Isten megújíthatná velünk kapcsolatát, hogy megújult imaélettel betölthessük azt a megtisztelő helyet, amit egyedül csak Isten gyermeke tölthet be!

Benedek Csilla / Pécel

AZ EGYHÁZRÓL VALÓ GONDOLKODÁS MEGÚJULÁSA (SZENTEK EGYEZSÉGE)

Sajnos, a mai napig sok keresztyén úgy gondolja, hogy a hívő élet csupán „a Jézus Krisztussal való kapcsolat.” A Biblia szerint azonban e kapcsolat kizárólag az egyházon belül maradhat fenn. Fontos újra és újra elgondolkoznunk azon, mit jelent személyes életünk nézve az, hogy az egyház tagjai vagyunk. Ez a reformáció napjának közelében különösen időszerű.

A következőkben egy ősi evangéliumi hitvallásnak, a Niceai hitvallásnak az egyházzal való kapcsolatát vizsgáljuk meg közelebbről. (A Niceai Krédó az úgynevezett egyetemes hitvallások közül való; ennek rövidített változata a Hiszekegy vagy Apostoli hitvallás, amit együtt szoktunk elmondani az istentiszteleten.) A teljes mondat így hangzik: „Hiszek egy, szent, egyetemes, keresztyén és apostoli egyházat.”

Vajon mit akartak ezzel hívő elődeink mondani?

1. Az egyház egy. Egyetlen Isten van, és egyetlen választott nép. „Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség.” (Ef 4,4-5) Az egyház valóban „egy ház”. Az Úr építette: kiválasztott magának egy népet Krisztusban a világ teremtése előtt, és ezek tagjait összegyűjtötte, miután megszülettek. Az egyháznak végső soron nem Pünkösöd a születésnapja; már a bűnbeesés után megkezdődött Isten gyermekeinek egybegyűjtése. Nincs külön ó- és újszövetségi egyház, viszont e nép életében vannak különféle időszakok. Ábel vagy Énókh ugyanahhoz a néphez tartozik, mint Pál, Luther és ez minden mai hívő.

Az egyház Krisztus teste, ami azt is jelenti, hogy Jézus ma egyedül az egyházban, vagyis az övéinek közösségében válik láthatóvá e világban. „Avagy

részekre szakítható-e a Krisztus?” kérdezi Pál, amikor szakadásoktól óvja az atyafiakat (1Kor 1,13). Krisztus testének egysége Istentől való, nem nekünk kell megteremteni. Viszont tartanunk kell magunkat hozzá, minden körülmények között. Ez nem könnyű, mivel az egyház bűnös emberek közössége. Jézus mégis azt akarja, hogy olyan szoros közösségben legyünk egymással, ahogyan ő van az Atyával. Ezért imádkozott így: „De nem értük könyörgök csupán, hanem azokért is, akik az ő szavukra hisznek énbennem; hogy mindnyájan egyek legyenek, úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem” (Jn 17,20. 22).

Látjuk, mennyire összefügg az egység a bizonyosságtételünkkel. Az egymással való kapcsolatunk mutatja meg,

milyen a kapcsolatunk Krisztussal. János apostol kereken azt mondja: „ha valaki azt mondja, szeretem Istent, a testvérét viszont gyűlöli, hazug az” (1Jn 4,20). Ha Krisztusról beszélünk, ám vétkezünk az egyház egysége ellen, szégyent hozunk Krisztusra. Isten azt akarja, elsősorban azzal hirdessük az ő szeretetét, ahogyan egymást szeretjük – vagyis ahogyan az egyház egységéhez tartjuk magunkat. „Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok” (Jn 13,34-35).

Hogyan állunk ezen a téren? Tudunk-e őszintén örülni egymásnak, vagy csak néhány barátunk van a gyülekezetben? Tudunk-e őszinte, szolgáló szeretettel fordulni azok felé is, akikkel nem értünk egyet? Őrünk-e magunkban haragot testvéreink iránt? Beszélünk-e a hátuk mögött rossz dolgokat róluk? A megoldás mindig az, hogy közelebb menjünk Jézushoz és egymáshoz. Minden problémát, konfliktust vigyünk – lehetőleg együtt! – Jézus elé, és bizalommal kérjük az ő szabadítását, hogy együtt maradjanak, akik összetartoznak. A szakadás, a „két”-ség, a széthúzás mindig az ördög-től való.

2. Az egyház szent. A Biblia „szentség” fogalma egyszerre két dolgot jelent. Először azt, hogy Isten számára elkülönített, neki fenntartott; másfelől, hogy tiszta, bűn nélkül való.

Az elkülönítettség azt jelenti, hogy az egyház nem a világ része, nem csupán egy társadalmi szervezet a sok közül. A világban tombolhat a Sátán, az egyházban nem. A világot ezerfelé szakíthatja a politika, az egyházat nem. A világ a pénzt kergeti, az egyház nem. A világ retteg a gazdasági válságtól, az egyház nem. A világ elvész az ítéletben, de az egyház nem, mert mindenestől Istené, aki örökkévaló szeretettel szereti az ő népét. Az egyház tehát egyrészt azért szent, mert Isten már az örökkévalóságban elkülönítette magának (Ef 1,4), másrészt azért, mert Jézus Krisztus a Golgotán, a tulajdon vérével megtisztította a bűntől. Olyan tisztává tette, amilyen tiszta ő maga. „Egyetlen áldozatával örökre tökéletessé tette a meg-

szenteltek” (Zsid 10,14). Ez az egyház objektív szentsége, ami változhatatlan tény. Ez az, ami a kereszten „elvégeztetett”. A szentség tehát éppúgy adottsága Isten népének, mint az egység.

Ám ehhez az adottsághoz is – akárcsak az egységhez – tartanunk kell magunkat, törekednünk kell rá (Zsid 12,14). A szentségnek nemcsak objektív, hanem szubjektív oldala is van. Megszentelésünk, ami objektív módon a kereszten megtörtént, szubjektív módon, hit által teljesedik ki életünkben. Ez a megszentelődés, amit nemcsak egyes hívőkben, hanem az egyház egészében munkál a Szentlélek (Gal 5,22).

Minél jobban megismerjük bűnös voltunkat, annál nagyobb lesz hálánk Isten iránt, aki Jézusban saját szentségét adja nekünk. A növekvő hálából növekvő szeretet lesz, s ez arra ösztönöz, hogy kerüljük a bűnt, viszont keressük a szeretetből fakadó szolgálatot.

Egy megszentelt közösség együtt harcol a bűn ellen. Igaz ez ránk? A szent közösségben irgalommal és szeretettel hívják megtérésre a bűnösöket. Igaz ez ránk? A szent közösség nem vesz föl kétes, világi szokásokat, hanem mindentől őrizkedik, ami gonosznak látszik (1Thessz 5,22). Ez vajon igaz ránk?

3. Az egyház egyetemes. A reformáció egyházszervezésének egyik jellegzetessége, hogy sok helyen „nemzeti egyházakat” hozott létre. Ugyanakkor az egyház egyetemes, vagyis Krisztusban való egysége az egész világra, minden népre kiterjed. Ez igaz volt az ószövetségi időkben is, csak akkor még ígéret formájában: „a te magodban áldatnak meg a föld minden nemzetségei” (1Móz 28,14). Sőt, mivel az egyház elsősorban lelki közösség, és csak másodsorban külső szervezet, sokkal inkább testvérünk egy hívő hottentotta, mint egy hitetlen református. A Heidelbergi Káté így tanít az egyház – térben és időben való – egyetemességéről: „Istennek Fia az egész emberi nemzet-ségből Szentlelke és Igéje által, az igazi hitnek egységében, magának az örök életre kiválasztott gyülekezetet gyűjt egybe, a világ kezdetétől fogva annak végéig.” (XXI, 54.)

Az egyház egyetemességéből természetesen következik a sokszínűsége, pluriformitása is. Például: vannak, akik

letérdelnek vagy leborulnak imádkozás közben, mások az ég felé emelik kezüket. Vannak, akik megfogják egymás kezét, mások pedig összekulcsolt kézzel, lehajtott fővel imádkoznak. Elfogadjuk-e egymást testvérnek akkor is, ha eltérőek a szokásaink?

Ugyanakkor az egyház egyetemessége nem azt jelenti, hogy mindegy, hol vagyunk benne. Isten az egyház minden tagjának kijelöli a tartózkodási és szolgálati helyét. Nagyon komoly ok, Isten különleges vezetése kell ahhoz, hogy „lecseréljük” azt a konkrét közösséget, amelyben számunkra az egyháztagság megélhető. Így int az Ige: „saját gyülekezetünket ne hagyjuk el, ahogyan egyesek szokták, hanem bátorítsuk egymást” (Zsid 10,25).

Az egyetemességre is igaz, hogy adottság és feladat egyszerre. Ez a feladat a misszió, vagyis az, hogy mindenütt, mindenkinek hirdessük az igét. De nem hívhatunk senkit csupán Krisztushoz úgy, hogy ne hívnánk az egyházba is, mert Krisztus az egyháztól örökre elválaszthatatlan. A misszió tehát nem csupán „lélekmentés”, hanem egyúttal az egyház építése is. „Ti magatok is épüljétek fel lelki házzá, a sarokkö pedig a Krisztus” – mondja Péter apostol (1Pt 2,4-5). S ez már átvezet minket a következő ponthoz.

4. Az egyház keresztyén. Sok vallási csoport hirdeti magáról, hogy egyház. Ez nem minden esetben igaz, mert bibliai értelemben csak a keresztyén, azaz krisztusi közösségeket lehet az egyetemes egyház részének tekinteni. De mitől keresztyén egy közösség? Sokan úgy vélik: attól, ha betartják a bibliai normákat, nincs hiba az igehirdetésben, csak megtért presbiterek vannak, az egyháztagok újjászületésről, megigazulásról és megszentelődésről helyesen gondolkodnak. Mindez csakugyan nagyon fontos. Ám ha azt akarjuk tudni, hogy egy közösség valóban keresztyén-e, akkor azt kell megkérdeznünk, mit vallanak Jézus Krisztus személyéről. Mielőtt az első keresztyén hitvallás megszületett, Jézus azt kérdezte Pétertől: „és ti mit gondoltok rólam?” Péter helyes válaszára – „te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia” – Jézus azt felelte: „erre a kösziklára építem föl az egyházamat”. Ebben a szövegben (Mt 16,16) az egy-

(folytatás a Melléklet előtről)

ház alapjául szolgáló kőszikla nem más, mint a Krisztusról szóló igaz hitvallás. Erre a hitvallásra épült a keresztyénség.

Emberi ésszel képtelenek vagyunk hitből megragadni azt az igazságot, hogy Krisztus az élő Isten Fia. Ezt csak maga Isten jelentheti ki nekünk. Jézus azt felelte Péternek: „nem test és vér jelentette ezt meg neked, hanem az én mennyei Atyám” (Mt 16,17). Más igehelyekből is kitűnik, hogy Krisztus valódi felismerése az igaz hit első és legfontosabb mozzanata, s ezt Isten végzi el az emberben. „Senki nem mondhatja: Jézus Úr, csak Szentlélek által.” (1Kor 12,13)

Ugyanakkor János evangélista szerint arról ismerjük fel a hamis lelket, hogy Krisztus személyéről állít hazugságot. „Ki a hazug, hacsak az nem, aki tagadja, hogy Jézus a Krisztus? Az az antikrisztus, aki tagadja az Atyát és a Fiút.” (1Jn 4,3) Mindebből kitűnik: akik Krisztusban, a megváltó Fiústenben hisznek, azok keresztyének. Köztük és bennük a Szentlélek munkálkodik, és hordozza őket tévedéseikkel, hibáikkal, bűneikkel együtt – akárcsak minket.

Vannak keresztyén közösségek, amelyeknek több világhosszú adatott, és vannak, amelyeknek kevesebb. Harcolnunk kell azért, hogy mindannyian eljussunk az igazság teljes megismerésére. Nem kell közös szervezetbe tömörülni, nem kell „szeretetből” mások tévedéseit magunkévá tenni, de azt tudnunk kell, hogy az alap közös. Ahol Krisztusról szóló őszinte bizonyágtétel hangzik, ott van a keresztyén egyház.

Senki nem lehet keresztyén, aki tagadja Jézus Krisztus istenségét!

5. Az egyház apostoli. E tanítást kevesen tartják fontosnak, pedig nem véletlenül került be az ősi hitvallásba. A térben és időben egyetemes egyház mai, újszövetségi formáját az apostolok bizonyágtétele és szolgálata révén nyerte el. „Mert ráépültetek az apostolok és a próféták alapjára, a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus (Ef 2,19-20). Azelőtt is munkálkodott az egyházban a Szentlélek, de még nem az új szövetség, a teljes evangélium bizonyágtévejeként. Ilyen értelemben csakugyan Pünkösöd az egyház, legalábbis a Krisztus evangéliumát hirdető egyház születésnapja. „A Krisztusról való bizonyágtétel a prófétaság lelke.”

(Jel 19,10) De vannak-e még apostolok? Az apostolok olyan alapítói voltak az egyháznak, akik közvetlenül látták az Urat; erre különleges kiválasztása volt a tizenkettőnek. Az apostolság ilyen értelemben megszűnt, ez a testület feloszlott; ez olyan magas egyházi tisztség, hogy a mennyei dicsőségben is látható lesz. „És a város kőfalának tizenkét alapja vala, és azokon a Bárány tizenkét apostolának nevei.” (Jel 19,14) Ilyen értelemben tehát senki nem nevezheti magát apostolnak.

Azonban az apostolok szolgálata áthagyományozódott az egész egyházra, így miránk is! Ez a mi életünkben két fontos dolgot jelent: a tanítást és a rendet. Az igét azoktól kaptuk, akik közvetlenül az Úrtól kapták (1Kor 11,23). Ezért az apostolok tanításához, ahogy azt a Bibliában találjuk, mindenképp ragaszkodnunk kell. Azon mérhetünk le minden igei tanítást, hogy egyezik-e az apostolok tanításával. Ha valaki azt mondja: „Pál vagy Péter itt és itt tévedett, én jobbat tudok”, az tévtanító. Hitünk alapja az apostoli tanítás, Isten Igéje, ami Jézus Krisztus tekintélyét hordozza. Az egyházi tanítói is őrzik a tanításnak ezt a rendjét és tekintélyét, és így kell majd számot adniuk szolgálatukról.

Minden épületnek, amelynek alapja van, szilárd szerkezete is van. Az építőelemek rendben, megtervezetten egymáshoz illeszkednek. Az egyház apostoli volta azt is jelenti, hogy az egyházban mindenki erre az alapra épülve, ebbe a rendbe illeszkedik. „Magatok is, mint élő kövek, épüljétek föl lelki házzá.” (1Pt 2,4-5)

Van tehát felépítettsége, „hierarchiája” az egyháznak, éppúgy, mint egy élő szervezetnek. Isten úgy akarja, hogy a hívők az egyház rendjében éljenek, és az egyház rendjében végezzék szolgálatukat. És ő általában nem közvetlenül tanít, vezet és vigasztal minket. Mindezt a közbenjáró Krisztus által teszi, akivel csak az egyházban tudunk kapcsolatot tartani. Az egyházban tanít, az egyházban vezet és vigasztal, hiszen az egyházban, és csakis itt osztotta ki azokat a kegyelmi ajándékokat, amik egymás építésre valók. „Ti pedig Krisztusnak teste vagytok, s egyenként annak tagjai. Ezek közül pedig némelyeket először apostolokká rendelt Isten az egyházban, másodsor prófétákká, harmadszor tanít-

tókká. Azután adott csodatévő erőket, kegyelmi ajándékokat, gyógyításra, gyámolításra, vezetésre.” (1Kor 12,28)

Fontos, hogy mindnyájunknak legyen személyes, intim lelki kapcsolatunk Jézussal. De a hívő élet, a szolgálat csak a gyülekezeti közösség tagjaként lehetséges. A gyülekezet egységét, szentségét, egyetemes valóságát, krisztusi és apostoli mivoltát hittel elfogadhatjuk, mint Isten csodálatos igazságait. Ugyanakkor mindez feladat is számunkra, sőt harc, amit Jézus nevében meg kell vívunk. Isten nem akarja, hogy ölbe tett kézzel, lustán várjuk a „rendelt időt”. Itt és most kell küzdenünk az ébredésért, a megújulásért, a reformációért. Együtt!

Balavány György / Biatorbágy

PECZNYÍK PÁL DICSÉRJED URADAT!

Dicsérsjed Uradat
Istennek hű népe,
te vagy országának,
legfényesebb éke.
Dicsérsjed Uradat,
Ki vérén megváltott,
oly hont készit néked,
mit szemed nem látott.
Angyalok milljóit
mennyben Őt dicsérik,
Őt dicséri minden
a földtől az égig!
Emberék ajkukkal,
csillagok fényükkel,
repdeső madárkák
csodás énekükkel.
Urunkat dicsérik
folyók és tengerek,
hósapkás hegyormok,
zöldruhás fenyvesek.
Dicséri Nap, a Hold,
villámok, viharok,
égen úszó felhők,
éjszakák, nappalok.
A teremtett világ
zengő énekkarban
dicséri az Urat,
zenében és dalban.
Dicsérsd te is Urad,
menyasszonyi népe,
készül már menyegződ
Jézussal az égben!

MEGÚJULÁS HARCAINKBAN

Nem igazán szoktunk arra gondolni, hogy a Krisztus követéséhez hozzátartozik a folyamatos harc. Amikor bizonyosságot teszünk, amikor másokat arra hívunk, hogy induljon el az Úr útján, amikor magunknak mérleget készítünk, hogy mi az, amin keresztül vezetett eddig is, akkor nem a harc szokott eszünkbe jutni. A keresztyén élet ezek szerint nem a békesség, nem a nyugalom, nem egy szünni nem akaró, állandó intenzitású kellemes érzés? Bizony, sokszor nem gondolunk arra, hogy amikor az Úr Jézussal járunk, akkor harcmezőn vagyunk. „Jöjj és kövess engem!” (Mt 19,21) - hangzik a hívás. S aki elindul az Úr után, átéli, hogy itt bizony lőnek is. Itt harc van, itt feszültségek vannak, itt nagyon sokszor határozottan meg kell állni. Ehhez erő, kitartás, bátorság kell.

A keresztyén élet tele van harcokkal, s ezek különleges harcok. Azért különlegesek, mert nem az általános gondolkodás szerint folynak. Ugyanis nem evilági célok vannak a harcok mögött. Pál apostol ezt írja az efézusi gyülekezetnek: „Mert a mi harcunk nem test és vér ellen folyik, hanem erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a mennyei magasságban vannak” (Ef 6,12). Aki Jézus Krisztusnak tanítványa, tehát követi őt, annak életében harcok is vannak. Sokszor több fronton egyszerre kell küzdenie. De hát akkor miben különbözik a keresztyén élet a nem keresztyéntől? Hiszen a világban is vannak harcok. Szinte minden ember szüntelen csak harcol. Ezek szerint a hívők is?

Pál így fogalmazta meg a különbséget: „a mi harcunk nem test és vér ellen folyik”. Azaz a keresztyén élet harcait nem az egyén érdekei, nem az evilági dolgok határozzák meg. A hitetlen ember harcol a karrierjéért. Harcol azért, hogy egyre több pénze legyen. Harcol az elismerésért. Rengetegen harcolnak evilági dolgokért, sikerekért. Harcolunk az „igazunkért”. Isten gyermekeit nem az ilyen harcok jellemzik. Sőt ezek a harcok egészen eltűnnek az ő életükből, s egy egészen újfajta küzdelem jelenik

meg a mindennapjaikban. Ugyanis kiderül, hogy a legfőbb ellenség, aki ellen harcolniuk kell, az nem egy másik ember, nem egy ebben a világban fellelhető dolog. Hanem ahogy egyik reformátorunk fogalmazta meg: „Vagyon három ellenségem: ördög, világ, saját testem.”

Ezt a harcot csak azok látják, tapasztalják, akik valóban elindultak az Úr útján. Aki egyszer elindult Jézussal úgy, hogy szakított a múltjával és mindazzal,

KOCSIS GÁBOR HARCSA INDULÓ DÁVID ÉNEKE

Parittyámban a kő az Úr neve...
Elöttem szürke sok páncélú rémség,
Mögöttem árnyék – hadsereg,
Fölöttem orkán, fergeteg,
És öngyilkos kísértés!

De parittyámban kő az Úr neve!
Számon győzni bízó, büszke ének,
Barát – ellenség, hogy nevet,
Hahó! De mégis, én megyek!
És semmitől sem félek!

Hisz parittyámban kő az Úr neve!
Legkedvesebb juhom megöltem érte,
Bőrből készült szij-remek,
Forgó parittyá, - fergeteg,
Suhanj! Az Úr ígérte,

Hogy parittyámban kő az Ő neve...
Már nem nevensz ijesztés durva
szobra.
Fölöttem fények erdeje,
S kezemből sújt az Úr le
Páncélos homlokodra!

ami Jézustól visszatartotta, vagy visszatarthatta volna, aki attól kezdve ellenségének tekinti az ördögöt, a világot, azaz az Isten nélküli szellemiséget, és a saját testét a maga kísértéseivel, lustaságával, önzésével, hitetlenségével, annak egy vágya van, hogy mindig Jézus lábnyomában maradjon. Az az ember átéli, hogy itt bizony harcok vannak. A megtéretlen ember semmit nem ért valójában ezekből a harcokból. Legfeljebb csak annyit lát és gondol,

amikor hall a harcokról, hogy lám-lám a hívők is küzdenek, törtetnek, harcolnak, hiszen ők is előbbre akarnak jutni.

Csakhogy a keresztyén harc nem evilági célokért folyik. Isten népe nem itt, ebben a világban akar nagygyá lenni. Isten népét az jellemzi, hogy úgy tekintenek előre, hogy tudják: a célba biztosan lesz megérkezés, hiszen maga Jézus vezet végig ezen az úton. De mégis az úton járás során át kell élnünk, hogy lesznek támadások, lesznek harcok, amiknek a végső célja az, hogy megérkezzünk a mi Urunkhoz. Harcba állunk, de nem egymással, hanem elsősorban az ördöggel, aztán az ördög támadásaival szemben, amikhez felhasználja a világias gondolkodást, a test kívánságát, különféle kísértéseket.

Boldog ember az, aki harcolja az Úr harcait. Az apostol így buzdítja Krisztus követőit a Zsidókhoz írt levélben: „De mi nem vagyunk meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem hitéi, hogy életet nyerjünk” (10,39). Miért írja ezt? Azért mert gyakran elcsüggeszt a sok harc, feszültség, ami körülvesz bennünket. Nem jobb lenne engedni a korszellemnek? Nem jobb lenne egy kicsit „modernebb gondolkodás” szerint berendezkedni ebben az életben? Muszáj harcolni a világ ellen, a saját testem kívánságai ellen, az ördög csapdái ellen? Nem lehetne velük megbékélni, s akkor egy kicsit nyugodtabban élhetnénk? Talán mindannyiunkban ott vannak néha ezek a gondolatok is. Bizony elfáradunk a harcokban. Bizony nem könnyű újra és újra nemet mondani az ördögnek. Néha nagyon megkapó ajánlatokkal tud közeledni. De nem lazíthatunk. Jaj de sokan elbuktak már abban, hogy csak egy kicsit engedtek az „ÉN-nek”! Ilyenkor nem az volt a fontos, hogy legyen meg az Úr akarata, hanem az, hogy legyen meg az én akaratom. Belefáradunk a bukásainkba. Átélnünk sok-sok kudarcot és megállapítjuk: ez nekünk bizony nem is megy. Közben halljuk a suttogást a fülünkbe, hogy add fel! Ne küzdj tovább! S bizony belefáradunk. Ézsaiás megállapítása nagyon summás: „Elfáradnak az

ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is” (Ézs 40,30).

Mi ilyenkor a megoldás? Tényleg hagyjuk abba. Tényleg mondjuk ki Illéssel együtt, hogy Urunk, ez nekünk nem megy. Illés ezt válaszolta az Úr kérdésére („Mit csinálsz itt, Illés?”): „Nagy búsulásom van az Úrért, a Se-regeknek Istenéért, mert az Izrael fiai elhagyták a te szövetségedet, lerontották a te oltáraidat, és a te prófétáidat megölték fegyverrel, és én egyedül maradtam, és engem is halálra keresnek” (1Kir 19,14). Úgy néz ki, hogy Illés feladta. Pedig nem a saját karrierjéért, nem a saját sikereiért harcolt, hanem az Úr harcait harcolta. Isten parancsára tette azt, amit tett. Mégis eljutott ide: „nem bírom tovább”. S olyan szép azt látni, hogy Isten nem fogadja el Illés felmondását. Nem azt mondja, hogy rendben, akkor ennyi volt. Inkább feladatot ad és bátorít: van értelme a küzdelemnek s lesz győzelem, hiszen az Úr cselekszik miközben Illés teszi a dolgát.

Ézsaiás is így folytatja, miután megállapította, hogy mindenki meglankadhat: „De a kik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saske-selyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el!” (Ézs 40,31).

A harcainkban való megfáradás ellen az egyetlen jó megoldás, egyre közelebb kerülni az Úrhoz, egyre jobban figyelni rá, egyre jobban bízni benne.

Ha el is fáradtam, nem baj, az Úr ad erőt a további harcokhoz is.

Pál apostol arra biztat, hogy „szánjátok oda magatokat az Istennek, mint akik a halálból életre keltetek, és a ti tagjaitokat igazságnak fegyvereiül az Istennek” (Rm 4,13b). Az Isten szerinti harcban nem is nekem kell harcolni, hiszen én csak eszköz vagyok Isten kezében. Ő harcol velem, mint fegyverrel. Micsoda hatalmas megtiszteltetés, hogy eszköz lehetek a Mester kezében! Milyen gyönyörű életprogram elszakadni a világtól, abbahagyni azokat a harcokat, amik a világias embereket jellemzik, s azt mondani: Uram, hadd legyek a te eszközöd! Pál buzdítását megelőzi egy fontos figyelmeztetés: „Ne uralkodjék tehát a bűn a ti halandó testetekben, hogy engedjétek néki az ő kívánságaiban; se ne szánjátok oda a ti tagjaitokat hamisságnak fegyvereiül a bűnnek...” (Rm 6,12-13a). A bűnnel való radikális szakításra hív Pál. Nagyon sokszor azért fáradunk el a harcokban, mert nem is az Úr harcaiban küzdünk, hanem a saját magunk harcait, csatáskáit harcoljuk. Ezeket abba kell hagyni. Ne uralkodjanak rajtunk, bennünk. S induljunk el az Úr után, menjünk Hozzá egyre közelebb, legyünk Vele egyre többet, s engedjük, hogy Ő vegyen kézbe minket, hogy eszközök lehessünk.

Talán soha nem volt még ennyire szükség a megújulásra a harcainkban,

mint manapság. Rengeteg felesleges harcot vívunk. Nagyon sokszor rajta kaphatjuk magunkat: megint sokat fáradtam, sőt egészen el- és belefáradtam már azokba a napi küzdelmekbe, amikben vagyok. Jó ilyenkor megvizsgálni, hogy milyen küzdelmeim is vannak? Tényleg az Úr szerint valók azok? Szakítsunk mindazokkal, amik fölöslegesek, s valóban merjünk az Úr után indulni, s egyszerűen „csak” engedni, hogy Ő használjon, s harcoljon „velünk”, mint szerinte való harceszközökkel.

Ha ezt megtesszük, akkor megtapasztaljuk Ézsaiás megállapítását: „erejük megújul”. Pál is így fogalmazta meg egy helyen: „Mindenre van erőm, a Krisztusban” (Fil 4,13). Amikor pedig ő szeretett volna erősebbé válni, s azért imádkozott, hogy Isten szabadítsa meg a testi nyomorúságától, az Úr válasza ez volt: „Elég néked az én kegyelmem; mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el” (2Kor 12,9). Nem a mi erőnkön múlik a harc kimenetele, hanem az Úr erején.

A legszebb élet-feladat Krisztus erejében bízva, annak segítségével, a saját érdekeinket félre téve harcolni az Úr harcait. Megújulni harcainkban úgy lehet, hogy a „saját csatáinkat” félre téve engedjük, hogy Isten eszközökként (harceszközökként) használjon bennünket. Szánjuk oda magunkat az Istennek, s legyenek győztes csatáink a Krisztusban!

Papp Tibor / Budapest

A LELKI MEGÚJULÁS JELEI HORVÁTORSZÁGBAN

A mai Horvátország területén a keresztényiség viszonylag korán terjedni kezdett, és a reformáció is rendkívül nagy hatással bírt. A vallás napjainkban is jelentősen befolyásolja az országot és a társadalom működését.

A horvátok ősei már a 6–7. században megtelepedtek itt a Balkán-félszigeten, több hullámban érkeztek ide. Két fejedelemséget alakítottak, amelyek azután 925-ben váltak egységes állammá. Első királyuk Tomislav volt. A 11. század végén az ország függetlensége megszűnt, 1102-től Magyarország részévé

vált. Ettől kezdve egészen az első világháború végéig Magyarország és Horvátország ún. reáluniót alkottak. Egyes területei rövid ideig a Velencei Köztársaság részét képezték, más részei egy időre török fennhatóság alá kerültek. Bécs az oszmán hadak előrenyomulásának megállítására katonai őrvideket hozott létre, szerbeket telepített az országba, akiknek feladata a határ őrzése volt.

A nyugati országrész Napóleon előretörésekor egy időre felszabadult a Habsburgok igája alól, ami kedvezett a

polgári szabadságjogokat hirdető liberáliszmus térhódításának. Így bontakozhatott ki az 1830-as évektől az az illír mozgalom, amely a horvát nyelv használatát és a délszláv népek egy országban való tömörülését tűzte zászlajára. Az 1848-as forradalom idején Jelašić horvát bán kikiáltotta a Horvát-Szlavón Királyság, Isztria és Dalmácia alkotta Uniót, ám az ország a szabadságharc leverése után ismét csak a Monarchia része lett.

Az első világháború végén létrejött a Szerb-Horvát-Szlavén Királyság, de ez

sem váltotta be maradéktalanul a horvátok reményeit. A második világháborút követően ennek ellenére megint csak betagozódtak a kommunista Jugoszláviába, de igazából ebbe az államformációba sem tudtak beilleszkedni. Az 1986-os eseményeket követően, amikor Slobodan Milošević került hatalomra, újra felerősödtek a horvát és a bosnyák függetlenségi törekvések. Ennek köszönhetően 1991-ben kikiáltották a független Horvátországot, de a teljes szabadság kivívására csak 1995-ben került sor.

A horvátok a 9. század elején fogadták be a keresztyénséget, és még ebben az évben megalapították első püspökségüket. Cirill és Metód tanítása révén független szláv rítusú horvát egyház megalapítása volt a cél, de az uralkodók Róma nyomására ezt a törekvést nem támogatták. A Dráva-Száva folyók köze (Szlavónia) a honfoglaláskor magyar kézre került. István király lakosait a veszprémi püspökség egyházi hatósága alá rendelte, I. László király pedig 1091-ben megalapította a zágrábi püspökséget. Később megjelentek a különböző szerzetesrendek: ferencesek, jezsuiták, dominikánusok. Az első ortodox ill. görög katolikus püspökség csak a 18. század második felében jött létre. Valamivel korábban viszont, a 15. század közepén megjelentek a különböző előreformatori mozgalmak: a bogumilok, valdensek és husziták. Közülük különösen a bogumilok voltak nagy hatással ezen a tájon.

A reformáció, talán ennek is köszönhetően, kedvező talajra lelt. Leghamarabb Szlavóniában fogadták be az új tanítást, ahol Sztárai Mihály laskói prédikátor hirdette az ígét. Luther tanításait legmarkánsabban a nagy német reformátor tanítványa, Matija Vlacić Ilirik képviselte a horvátok között. Rajta kívül Modrus püspöke említendő, aki az Isztriai félszigeten tevékenykedett. Az ország jelentős része lett protestáns, ám az ellenreformáció szinte mindent elsöpört. Kivéve a Sztárai által alapított gyülekezeteket, amelyek csak nagy nehézségek árán tudtak fennmaradni.

Szlavónia egyébként a 19. század második felében a magyar külmisszió célterületévé vált. A jobb megélhetés reményében és a kedvező földáraknak köszönhetően több tízezernyi magyar

ILLYÉS GYULA: A REFORMÁCIÓ GENFI EMLÉKMŰVE ELŐTT

(részlet)

Száznegyvenháromat léptem; ez a
hossza
az emlékműnek. Hírnök, ki megölt
milliók végső tisztelgését hozza,
úgy mentem el a szobor-sor előtt.

Kálvin, Knox, Farel, Béza!

S bika-fővel

a hadrakelt hit zord hadnagyai,
a Vilmosok! és Coligny és Cromwell

– ők néztek rám –

s a szablyás Bocskay!...

Hátrálnom kellett közelükből: mindet

nem fogta össze csak messzibb

tekintet.

Hiszed, hogy volna olyan-amilyen
magyarság, ha nincs – Kálvin?

Nem hiszem.

Vagy mást mondok: szobádban volna
villany,

ha nem lép Giordano Bruno a tűzbe?

Hol kezdődött, hogy atomerő is van

s holnap rakétán repülsz ki az űrbe?

Övék az érdem, kiket sem a máglya

nem riaszthatott vissza, sem a gálya –

sem harcaik bukása,

a léptenként fölmeredő „hiába”!

Látták, vagy nem a céljuk,

azt jól látták, hogy nincs visszafelé út;

a múlt, ahogy füst-vetve összeomlott,

úgy lökte őket, mint lőpor az ólmot:

előre! és ők vállalták e sorsot –

Mondd hát velem, hogy dicsőség

reájuk!

-----

család telepedett át ide. Az anyaegyház híveinek lelkipozícióját missziós lelkész állások létesítésével, és magyar tannyelvű iskolák szervezésével próbálta megoldani. Az akció elindításának további lendületet adott a szerzésmegvalósulási eset, amikor Strossmayer, djakovári püspök magyarellenes intézkedéseire válaszul a maradéki és nikincei római katolikusok tömegesen tértek át református hitre.

A Szlavóniában végzett külmissziói tevékenység jelentős sikere volt a szórványokkal körülölelt Zágrábban

létesült missziói-lelkész állomás megszervezése, a daruvári és nagypiszancai missziói központok kialakítása, valamint a fiumei gyülekezet megerősödése.

Az I. világháború befejeztével az itteni magyarság jelentős része visszatért az anyaországba, másokat pedig az új hatóságok kényszerítettek erre. Ezzel több gyülekezet megszűnt, mások szórványra zsugorodtak. Ugyanakkor Isten csodálatos módon cselekedett: erre az időszakra datálható az a lelki ébredés, amelyet egy egyszerű kopácsi parasztnő, Borkó Julianna neve fémjelez. Az ő bizonyágtétele nyomán sokan jutottak hitre nemcsak a gyülekezetben, hanem az egész Drávaszögben. A II. világháború után az utolsó bástyák is leomlottak: a németek zömét elűzték innen, a magyar lakosság erősen megtizedelődött. A fokozatos asszimiláció miatt e kicsiny gyülekezetek jelentős része mára teljesen elnéptelenedett, másutt élet-halál harcot vívnak fennmaradásukért.

Az ezredforduló társadalmi-politikai változásai további szomorúsággal szolgáltak: a délszláv polgárháború következtében az itt élők közül sokan menekülni kényszerültek, mások áldozatul estek az esztelen öldöklésnek. Viszont Isten megkönyörült ezen a vidéken, és hatévi küzdelem után beköszöntött a béke korszaka. A gyülekezetek megpróbálták rendezni soraikat, sőt az országba érkező külföldi misszionáriusok ténykedése nyomán újabb és újabb gyülekezetek alakultak. Ily módon mára meglehetősen tarka képet mutat a keresztyénség palettája. A legutóbbi népszámlálás szerint a lakosság 88%-a római katolikus, 4,5%-a ortodox, 1,5%-a mohamedán, és mindössze 0,5%-a protestáns. A különböző keleti vallások, agnosztikusok és egyéb vallások követői 3%-ot tesznek ki, míg 2,5% nem tartozik sehova, vagy pedig nem nyilatkozott.

A hagyományos protestáns felekezetek közül a reformátusok száma valamivel több, mint 4000, az evangélikusoké pedig 3300. A kisegyházak közül legnépesebbek a Jehova Tanúi, mintegy 6000 taggal, és az adventisták 3000 fővel. A baptista egyháznak 1980, a tradicionális pünkösdista egyháznak 330, a metodista egyháznak pedig

mindössze 15 tagja van. A különböző neoprotestáns gyülekezetek tagjainak száma meghaladja a 4500 főt.

A horvátországi reformátusok zömmel magyar ajkúak, de akadnak közöttük horvátok, csehek és németek is. A nagyobb gyülekezetek a Drávaszögben találhatóak, míg a szlavóniai és főváros környéki reformátusok inkább diaszpórában élnek. Az események szerencsétlen alakulása folytán ma meglehetősen szétdaraboltságban élnek. A polgárháborút megelőző időszakban a Jugoszláv Református Keresztyén Egyház kötelékébe tartoztak. 1993-ban, alig másfél esztendővel a független horvát állam kikiáltása után, Eszéken létrehozták a Horvátországi Református Keresztyén Egyházat (ebbe voltaképp a korábbi baranya-szlavóniai esperesség gyülekezetei tagolódtak be, kivéve a murántúli szórványgyülekezeteket). Személyes ellentétek következményeként 1999-ben ebből kivált öt gyülekezet, és létrehozták a Horvátországi Magyar Református Keresztyén Egyházat, 2001-ben pedig a horvát ajkú gyülekezetek önállósodtak, Horvátországi Protestáns/Református Keresztyén Egyház néven. Azóta számos kísérlet történt a szétszakadozottság megszüntetésére, sajnos, nem sok sikerrel.

Az evangélikusság is némileg megosztott, ám ez inkább egyféle történelmi örökség. A Horvát Evangélikus Egyház tagjai öt gyülekezetben élnek, leginkább a fővárosban, Zágrábban és környékén. Itt teológiai iskolát működtetnek, és komoly kiadói munkát végeznek. A Valdens Evangélikus Egyháznak egyetlen gyülekezete van, mégpedig Opatijában (Abbázia), és onnan pásztorolják a környékbeli evangélikusokat.

A baptisták igen élénk missziói munkát végeznek. Mintegy ötven gyülekezetük van az ország különböző részeiben. A hivatalos Horvátországi Baptista Egyház mellett működik egy független baptista közösség is. Teológiai szemináriumot, bibliaiskolát működtetnek, emellett élénk kiadói tevékenységet folytatnak.

A metodisták igen kevesen vannak, mindössze egy kicsiny gyülekezetük működik Dalmáciában, ahol igen élénk a missziói munkájuk.

A fentiek mellett még legalább egy tucat különböző, ún. evangélikál és karizmatikus csoport működik, mint pl. az Isten Egyháza, az „Élet Szava” Gyülekezetek Közössége, az Örömhír Közösség, az Evangélikus Pünkösdi Közösség, vagy a Teljes Evangélikus Gyülekezetek Közössége.

Az ország területén hét jelentősebb teológiai műhely tartanak számon, ebből öt a fővárosban található, kettő pedig Szlavóniában. Emellett mintegy tíz kisebb-nagyobb konferenciatelep működik, ahol különböző korosztályoknak tartanak lelki alkalmakat, főként a nyári hónapokban. Négy-öt protestáns kiadó jelentet meg különböző kiadványokat, köztük legalább egy tucat különböző evangélikus és teológiai folyóiratot.

A missziós szervezetek száma nem túl jelentős, a közelmúltban viszont több egyesület és alapítvány kezdte meg munkáját. Közülük igen nagy aktivitást fejt ki a Bibliabarátok Egyesülete (a magyar Szentírás Szövetség megfelelője), az Egyetemisták Evangélikus Mozgalma (hasonló indíttatású, mint a Magyar Evangélikus Diákszövetség), amelyek főleg fiatalok körében népszerűek. A Keresztyén

Rádió a Magyar Evangélikus Rádióhoz hasonlóan az éter hullámain kívánja megszólítani az embereket, akárcsak az „Evangélikus Hullámhosszán” Alapítvány. A „Remény és Élet” szervezet a családok gondozását tűzte ki célul, míg a „KriNet” lelki konferenciák, előadások, bibliai szemináriumok szervezésével foglalkozik. Két szervezet, a Horvát Keresztyén Koalíció, és a Protestáns Evangélikus Tanács a keresztyén közösségeket, mozgalmakat hivatott összefogni, hasonlóan, mint hazánkban a Magyar Evangélikus Aliansz Szövetség.

A horvát evangélikus keresztyénységnek, bár dinamikus fejlődik, igen sok nehézséggel kell megküzdenie. A római katolicizmus nagyon nagy hatással bír a társadalomra, és rendkívül határozottan lép fel más vallásokkal szemben. Emiatt a protestáns egyházaknak (különösen az új közösségeknek) az előítéleteken túl a katolikus egyház vezetőivel is meg kell küzdeniük. A külföldi misszionáriusok jelenléte általában segíti az evangélikus munkát, ám viszonylag kevesen vannak. Legfölkonyabbak a fiatalok, főként a városban élők. Legtöbb közösség a főváros környékén, illetve Szlavóniában lelhető fel, Dalmáciában és az Isztrián nehezen tud gyökeret verni a protestantizmus.

A horvátországi protestáns egyházak evangélikus, missziói, tanítói és szociális törekvései a nyilvánvaló nehézségek ellenére egyre inkább kiteljesedni látszanak. Mindehhez azonban Isten kegyelme mellett még több testvéri segítségre, helyzetük, mindennapjaik szüntelen imádságban való hordozására van szükség.

Margit István / Pécel

IGYEKEZZETEK A VÁROS JÓLÉTÉN! (MEGÚJULÁS A FÁRADOZÁSBAN)

„... igyekezzetek a város jólétén..., könyörögjétek érte..., mert annak jóléte lesz a ti jóléteket!” (Jer 29,7)

Bár a bibliai idézet a babiloni fogságban élő zsidók számára küldött prófétai üzenet, ez csak még jobban megerősít bennünket abban a látásban, hogy Istennek kifejezett akarata a keresztyének

munkálkodása városuk, országuk és a világ jólétén.

A szentírásbeli kijelentés nem változott az idők folyamán, ezért nagy biztonsággal folyamodhatunk a teremtéstörténet utolsó napi eseményéhez, ahol is ezt olvassuk: „Akkor ezt mondta Isten: Alkossunk embert..., uralkod-

jék... az egész földön...”, később pedig ezt találjuk: „És fogta az Úristen az embert, elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizze” (Gen 1. és 2.). Már ez a két kijelentés is elég ahhoz, hogy (legalább) a keresztyének felismerjék kötelezettségüket, felelősségüket.

A történelem folyamán mégis, többször is ellentmondásos volt a város, az ország, a világ jólétéért való munkálkodás, sőt, az elutasító hozzáállásra is találunk példát. Ilyenkor az uralkodó szemlélet és gyakorlat vagy csak a város jólétével kíván foglalkozni, vagy gyanúsnak, elítélendőnek minősíti az egyház politikai felelősségéről, a hazaszeretetről, a keresztyének pozitív politizálásáról szóló tanítást, és az erre történő biztatást. A keresztyéneket pedig megkísérti a megfáradásba való beletörődés, a valóságtól az irreális felé való hátrálás, de a szentségtelen hatalomgyakorlás is; döntésüket pedig biblikusnak tűnő magyarázattal indokolják.

– Talán a tanítvány, Péter volt az első, aki szerette volna a világtól elvonulva, egy magas hegyen, jó társaságban tölteni élete következő időszakát (Mt 17): „... építke itt három sátrat, neked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet.” Döntésének magyarázata: „jó nekünk itt lennünk”; de a későbbi esemény kijózanította őt, s lejöttek a hegyről.

– Már a korai keresztyénségben megjelentek a remeték, a kolduló és oszlopos szentek; majd pedig számukra monostorokat, kolostorokat építve hitelesítette döntésüket a középkori egyház. Ideológiájuk biblikusnak tűnhet: a hétköznapiok terhéért mentesen, teljes szívvel, idővel keresni, szolgálni, imádni Istent. Amikor a XVIII. század végén királyi rendelkezéssel feloszlatták ezeket a rendeket (pl. Magyarországon), akkor ennek indoklása az volt, hogy a közösségek nem végeznek az állam számára hasznos tevékenységet. Évekkel később néhányan visszakapták működési engedélyüket; azok, akik vállalták a hasznos tevékenységet is: oktatást, betegápolást, gazdálkodást...

– Évszázadok óta téves úton jár a nyugati (Róma), de a keleti (Bizánc) egyház is, amikor az egyház hatalmát összetéveszti a felsőbbség hatalmával. Császárt, királyt koronáztak, de a pápa fején is ott díszelgett a minden hatalom jelképe, a tiara; kifejezve ezzel, hogy a földön egyedül az egyház az élet és halál ura. Mérhetetlen sok könny, gyász és istenkáromlás tapad ehhez a gyakorlathoz, ami

abból a sátáni indulatból fakad, hogy az egyház a politikai felelősség helyett politikai hatalomra vágyik.

– Közelmúltunk nehezen feledhető nyomorúsága az, hogy sokakkal elhitették: akkor szolgálják hasznosan a szocializmust, és léphetnek be a nagy lehetőség kapuján, ha hazájukat, családjukat, hitüket, lelki testvérüket megtagadják, elárulják. Az ebből mára megmaradt megnyomorított életek, a szétesett társadalom, a bizalomhiányos emberi kapcsolatok, mint rothadt gyümölcsök metelyezik életünket. Szenvedünk és sóhajtozunk a vadkapitalizmus embertelenségétől, az összefogás hiányától, a kimondott szó értékvesztésétől, a család szét hullásától, a létbizonytalanságtól, a természet tönkretételétől, a mindent elborító szeméthegeyektől, a korrupció, a hazugság, az átverés, az erkölcsatlenség törvényesítésétől. Attól, hogy nincs jólét a városban.

Néhány keresztyén imádkozik ugyan azért, hogy vessen Isten gátat ennek a megállíthatatlannak tűnő folyamnak, de az eseményekben kevesen ismerik fel személyes felelősségüket. Vajon mit tettek azért, hogy ne így legyen? S mi az ő személyes feladatuk, hogy mindez megváltozzék? Úgy gondolják, hogy a cselekvés mások kötelessége. Abban a hamis látszatban reménykednek, hogy ők valami csoda folytán megúszhatják, és családjukat sem éri majd károsodás.

Azok számára, akik bizonytalanok abban, hogy keresztyénként felelősséggel tartoznak-e a város jólétén munkálkodni, hadd soroljak fel néhány történelmi személyt, akik jó bizonyosságai a felelős munkálkodásnak.

– A számtalan sok ószövetségi példa közül lássuk Józsuét, aki hűségesen teljesítette hazát teremtő megbízatását; Dávidot, aki népét „pásztorolta is tiszta szívvel, terelgette ügyes kézzel” (78. Zsolt); de megemlítem a nem zsidó Círus, a perzsa királyt is, akinek „a föld minden országát adta az Úr, a menny Istene...” (Ezsd 1), és ezt a hatalmat a fogságban lévő nép javára is fordította.

– Az Újszövetségből csak Jézust emelném ki, mint örök példaképet minden kor embere számára, aki messiási küldetésével azonosulva tanított, gyó-

gyított, halottat támasztott, politizált, kenyeret adott az éhezőknek, bort szaporított az örvendező ifjú pár számára, polgárként adót fizetett...

– A magyar történelem az államalapítástól kezdve bővelkedik hűséges, a hazáért, a közösségért (sokszor életüket sem kímélő) személyekkel. Sok protestáns is volt közöttük: Dévai Bíró Mátyástól kezdve Tinódi Lantos Sebestyén, Bocskai István, Thököly Imre, II. Rákóczi Ferenc, Ráday Pál, de Lorántffy Zsuzsanna és Zrínyi Ilona tetten át az aradi vértanúig, illetve közelmúltunk hőseig, akik bátran, börtönt vagy kilakoltatást is szenvedve politizáltak, szolgáltak a kommunista ideológia béklyói közt. Itt élnek még közöttünk néhányan, akik fegyvert fogtak az 1956-os forradalomban, és egyenes derékkal vállalták a hátrátételt az azt követő maszatoló gulyáskommunizmusban is.

Akik ma lerázzák magukról a városért való felelős munkálkodás kötelességét, azok meghasonlott emberek. Igényelik (sőt hiányolják!) a város jólétét, áldását, ennek terhét viszont másokra vetik. Életművészek ők, akik hamis és bibliátlan látással prófétálnak: Az állam a Sátán találmánya és alkotása, ezért a politika piszkos tevékenység, úri huncutság, és egy harcos sem avatkozhat az élet dolgaiba, hogy megnyerje annak tetszését, aki őt harcosává avatta...

A keresztyéneknek ki kell vetniük maguk közül ezeket a hamis próféták által sugallt gondolatokat, és meg kell újulniuk a felelős politizálásban, a közös feladatokban, „az intésben, a megjobbításban, az igazságban való nevelésben”. Mert Isten akarata ma is a város jóléte.

MIT JELENT A MEGÚJULÁS?

– A gondolkodásban való megváltozást, és az átgondolt, megfontolt cselekedeteket.

– Azonosulást a jézusi kijelentéssel: „Az én atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom” (Jn 5,17). A Szentháromság nem csak lelkeket újít, hanem tevékeny a teremtett világban is. Isten kormányzó kegyelme minden természeti állapotra, helyzetre, előre és élettelenre kihat. A teremtéskor az Úr feladattal bízta meg

- az embert, ezért társaként vehet részt – többek között – a város jólétének munkálásában is.
- Jelenti a társadalmi folyamatok, a történések kiváltó okainak, azok kihatásainak megismerését; a társadalmi szereplők, az őket mozgató ideológiák beazonosítását; tájékozódást a napi és hetilapokból, az internetről, a képi sajtóból.
  - A személyes vélemény megfogalmazását; a helytálló véleményt a tisztességes közösség formálja.
  - Aktivitást a vélemény kifejezésével: támogató vagy tiltakozó levelekkel, állásfoglaláshoz való csatlakozással, tüntetésen, sztrájkban, nemzeti, közösségi rendezvényeken való aktív részvétellel, a Himnusz, a Szózat bátor éneklésével.
  - Jelenti a szűkebb környezet alakításában, az erre a célra alakult civil szervezetek munkájában (falu-szépí-

téstől a környezetvédő munkán át az iskolaszéki tevékenységig) való aktív részvételt, a műves kultúra ápolását és gyakorlását, de a nyomorultak segítségét, a betegek gyámolítását is.

- Az elcsatolt országrészek felfedezését, az ott élő nemzettársainkkal való együttérzést, támogatásukat, például azzal, hogy nem nevezzük őket románoknak, ukránoknak, szerbnek vagy szlováknak. S ha nem a görög tengerparton, hanem Székelyföldön töltjük szabadságunkat, akkor költekezésünkkel még gazdasági támaszt is nyújtunk számukra.
- És jelenti a legfontosabb pozitív politikai kötelességünket, az önkormányzati és országgyűlési választáson, népszavazáson való aktív részvételt, a kiérlelt és megfontolt határozottsággal leadott szavazatot; a nyilvánvalóan istentelen ideológia (homoszexualitás, házasság, gyermek és élet ellenes-

ség...), a szocialista rendszer embereinek, a politikai köklereknek, a liberális elitnek elutasítását. Kálvin János így figyelmeztet ma is bennünket: „És ti, népek, kiknek Isten szabadságot adott, vigyázzatok, hogy Istennek eme kegyelmére (ti., hogy előljáróikat, felsőségeiket maguk válasszák – M. Gy.) méltatlanná magatokat ne tegyétek azáltal, hogy a legfelsőbb hivatalokba Istennek ellenségeit és haszontalan embereket választotok!” (Sámuel könyvének magyarázata).

Példátlan történelmi lehetőség számunkra, hogy Isten ajándékként meglepően szélesre tárta előttünk a város jólétéért való munkálkodás ajtaját.

Senki ne hallgasson az altató rigmusokra! Isten népe ne kövesse az előző politikai rendszerben rákényszerített hamis gyakorlatot, hanem bátran lépjen be a nyitott ajtón!

Dr. Mikolicz Gyula / Pécel

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

Halottaink:

- † Csóka Józsefné (1926) Szamosszeg,
- † Dani Iona (1936) Vaja,
- † Dombai Eszter (1925) Tápíószőlős,
- † Kerekes Vilmosné (1920) H.szoboszló,
- † Máté József (1929) Noszvaj,
- † Dr. Tárczy Ferenc (1921) Budapest,
- † Vas Istvánné (1927) Nemesbikk

Urunk gazdag áldásával és az étellel betelve nyugodtak meg földi munkálkodásukban kedves szövetségi tag testvéreink. Hálásan emlékezünk életükre, szolgálatukra. Adja Isten a vigasztaló és erőt adó kegyelmet a hozzátartozók, a gyülekezetek tagjai és minden gyászoló számára! Emlékük legyen áldott!

*

Kérjük Olvasóinkat, hogy akinek szövetségi tagok halálhíre tudomására jut, az értesítse a Biblia Szövetséget!

*

Előző lapzártnál kaptuk a hírt Nagy Ferenc testvérünk haláláról. Ő és Tárczy Ferenc tagjai voltak az 1989-ben megalakult Biblia Szövetség első Tanácsának. Lelkiismeretes munkájukra, hűségükre az alábbiakban közölt nekrológgal is hálásan emlékezünk.

*

† NAGY FERENC (1925-2009)

A 84 éves korában elhunyt testvérünköt a hajdúböszörményi temetőben a gyülekezet tagjai, a rokonok, barátok és ismerősök nagy serege vett búcsút. A vigasztalás evangéliumát Zila Péter lelkipásztor hirdette, majd Szabadi Árpád esperes imádságban adott hálát az elhunyt életéért és szolgálatáért.

Nagy Ferencet Gyergyótölgyesen anyakönyvezték, ahol szegény, négy gyermekes családba született harmadik fiúként. Iskoláit Erdélyben kezdte, majd áttelepülés után Magyarországon fejezte be.

A teológiai évek alatt ismerte meg jövődő házastársát, Sípos Lenkét, akivel 1954-ben házasságot kötött. Isten hat gyermekkel és 11 unokával áldotta meg életüket.

Első szolgálati helyük Csengerújfalun volt, majd onnan Nagydobosra kerültek. 1980-ban a Hajdúböszörmény-Kálvin téri gyülekezet hívta meg pásztorának, ahol – feleségével – 1994-ig szolgált nagy hűséggel és szeretettel. Ez idő alatt épült meg a gyülekezet új, modern lelkészlakása.

Az 1960-as évektől a hajdúsoboszlói „Gileád” nevű, fürdő közelében lévő házban, a Borbély Béla által szervezett csendesnapokat (a száznál is több résztvevő miatt) csak nehezen lehetett elrejtetni. Ekkor támadt Nagy

Ferencnek az a ragyogó ötlete, hogy nem kell bujkálni, hanem hivatalos alkalommá kell tenni ezt a csendesnapot a hajdúböszörményi gyülekezetben. Az ottani testvérek örömmel vállalták az érkezők fogadását és ellátását. Így az addig félig-meddig titokban tartott alkalom a Hajdúböszörmény-Kálvin téri gyülekezet hivatalos alkalmává lett. Szinte az ország minden területéről, főleg a Tiszántúlról – Szatmártól Békésig – jöttek az emberek. Ferenc testvérünk segítségével a 90-es évektől tarthatunk pedagógus heteket is Böszörményben.

Nagy Ferenc szolgálata és hűséges segítése áldás volt a Biblia Szövetségnek is, hiszen tanácsstagnaként segítette a Szövetség szervezését.

Országos tekintély volt a lelkipásztorok között. Az újjáalakult Református Lelkészegetársület első elnöke lett, a II. Magyar Református Világtalálkozó szervező bizottságának is elnöke volt.

Nyugdíjas éveiben sem szűnt meg szolgálni. Evangélicizációkat tartott, és részt vett az iszákosmentő misszió tevékenységében is.

Áldjuk Urunkat, hogy őt drága ajándékul adta családjának, a gyülekezeteknek, a Biblia Szövetségnek és egyházunknak. (részlet)

Asztalos Zoltán / Hajdúsoboszló

✠ DR. TÁRCZY FERENC (1921-2009)

Rákospalotán született egy kovácsmester egyetlen fiúgyermekéül. Kitűnő elemi iskolai tanulmányai után került az újpesti Könyves Kálmán gimnáziumba. Iskolai hitoktatója irányításával gyökerezett meg nemcsak az Újpest város, hanem a Belsővárosi Gyülekezet életében is. Kitűnő érettségi után jogi és államtudományi diplomát szerzett a kolozsvári, majd a budapesti jogtudományi egyetemen, ami után a Fővárosi Elektromos Műveknél jogász-közgazdász munkakörben dolgozott. Isten kiválasztó kegyelme folytán, katonai hadifogolyként, a németországi Pocking amerikai hadifogoly táborában Isten lelke újjá szülte 1945 augusztusában, ahonnan azon év novemberében tért haza. A fogolytábor önkéntes lelkésze Borbély Béla volt.

Itthon aktív hitvallóként bekapcsolódott az Újpest-Belsővárosi Ref. Gyülekezetbe, és még azon év decemberében a gyülekezet presbiteréül választotta. Mozgatója, formálója, ötletforrása volt a gyülekezet órállói testületének, lelki katalizátorként hatott sugárzó bölcsességével és kifogyhatatlan javaslataival a gyülekezet gyermek- és ifjúsági missziójára, a munkások folyamatos képzésére, és fáradhatatlanul dolgozott az idősgondozás izgalmas samaritánusi, diakóniai szolgálatában.

Istentől kapott szent ajándéknak tekintette a szentek közösségét, ahol a Szentlélek hatékonyan végzi a megváltottak megszentelő munkáját. Ezért is lett elkötelezett, bölcs zászlóvivője a Bethánia CE Szövetségnek, majd 1989-ben alapító- és tanácsagja a Biblia Szövetségnek, ahol is ő dolgozta ki a szervezet elfogadásra került Alapszabályát, majd intézte a bejegyeztetés jogász teendőit a bíróságnál. Egyik alapítója és egy évtizedig kurátora volt az Országos Bibliaiskola Alapítványnak.

Szilárd, evangéliumi jellegű, biblikusán gondolkodó ember volt, amit bizonyítson a tőle származó alábbi idézet is:

„A kegyelem királyi székénél, a golgotai kereszt tövében kaptuk azt a bizonyosságot, hogy sem megtérésünk, sem imáink vagy munkánk minket nem üdvözítenek, sem öelötte igazzá nem tehetnek. Csak egyedül Krisztus az, aki üdvözít. Egyedül és kizárólag Krisztus az, aki megigazít. Ezért mi csak őbenne reménykedünk. Ezért szeretjük őt mindenek felett.“

Istennek adunk hálát életéért, áldott élete emlékét szívünkben megőrizzük. Bizony: „Istentől való fejedelem voltál közöttünk“ (1Móz 23,5) (részlet).

Mikó László / Budapest

*

Közlemény

A Biblia Szövetség, az Országos Bibliaiskola Alapítvány (OBA) és az Ébredés Alapítvány (ÉBA) a következő tájékoztatást adja:

– a **Biblia Szövetség** 2008-ban az SZJA 1%-os felajánlásából 610.258,- Ft-ot kapott, amit a 2009. szeptember 5-ei háladási ünnepség költségei egy részének (papírtáska, emblémázott vászontáska, öko golyóstoll, baseball sapka, póló vásárlása) kiegyenlítésére fordított,

– az **OBA** 2008-ban az SZJA 1%-os felajánlásából 83.482,- Ft-ot kapott, amit a bibliaiskolai oktatás támogatására fordított,

– az **ÉBA** 2008-ban az SZJA 1%-os felajánlásából 224.100,- Ft-ot kapott, amit a határon túli magyarok támogatását szolgáló kiadványok vásárlására fordított.

Nevezett szervezetek vezetősége és kuratóriuma hálásan köszöni a felajánlott összegeket.

*

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAMOK – ALAPFOKÚ – 2009. év (IV. negyedév)

CEGLÉD: november 21. – 17. rész Dogmatika III.

Szervező: Tóth Irén, 2700 Cegléd, Petőfi u. 6.;
Tel.: 53/310-059, 20/486-3265

TATABÁNYA: november 21. – 5. rész Bibliaismeret

Szervező: Lázár Sándorné, 2800 Tatabánya, Arany J. u. 8.;
Tel.: 30/754-6350

TISZAKESZI: december 5. – 18. rész Etika I.

Szervező: Tima László, 3458 Tiszakeszi, Községháza út 58.;
Tel.: 20/569-0442

DEBRECEN: december 5. – 2. rész Bibliaismeret

Szervező: Juhász Attiláné dr., 4024 Debrecen,
Liszt F. u. 4. II/10.; Tel.: 52/311-754

*

A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni.

Pécelen bentlakást és teljes ellátást biztosítunk.

A kihelyezett tanfolyamokra a résztvevők bejárhatnak és mindenki önellátó.

FONTOS KÉRDÉSEK – HELYESEN ÉRTJÜK A BIBLIÁT? –

A Biblia Szövetség Fontos kérdések előadásorozatának következő rendezvényei:

– november 8.: **A XXI. században is érvényes még Isten teremtési rendje?** (Sípos Ajtony Levente)

– december 13.: **Kicsodák ók?** – *Őszintén a szabadkőműves mozgalomról*

*

Az előadás 17 órakor kezdődik a Budapest, Nagyvárad téri ref. templomban (VIII. ker. Üllői út 90.), amit beszélgetés követ. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

SZILVESZTER 2009.

Ifjúsági program, amire szeretettel hívunk minden fiatal a Biblia Szövetség székházába (Pécel, Kálvin tér 2/B) 2009. december 31-ére.

A részletes programon dolgozunk, arról decembertől szívesen adunk tájékoztatást a 28/452334-es telefonon, bsz@bibliaszov.hu elektronikus címen, illetve elérhető lesz a www.bibliaszov.hu honlapon.

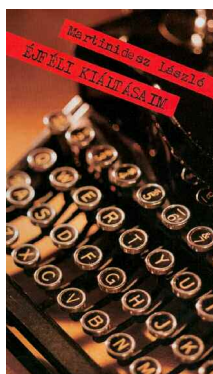
Minden fiatal szeretettel várnak a Szervezők!

*

Folyóiratunk legközelebb 2009 decemberében jelenik meg.

Lapzárta: 2009. november 10.

AJÁNLJUK AZ ÉBREDÉS ALAPÍTVÁNY ÚJABB KIADVÁNYAIT

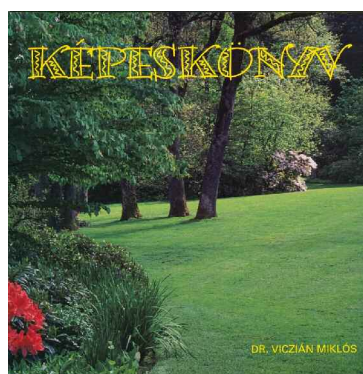

Martinidesz László:
Éjfél kiáltásaim
Ára: 850,- Ft

**A két kötet
együttes ára:
1000,- Ft**

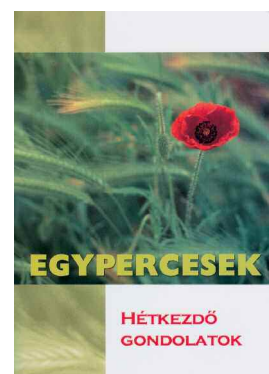

Margit István:
A társrendező
Ára: 350,- Ft

Dr. Viczián Miklós:
Képeskönyv
Ára: 650,- Ft

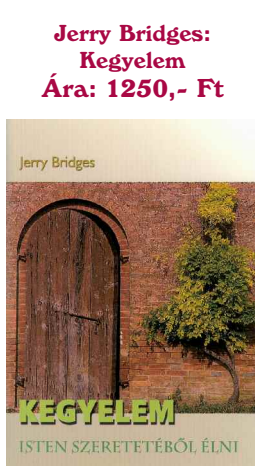
Margit István szerk.:
Egypercesek
Ára: 650,- Ft

ÚJRA MEGJELENT

Dr. Erdélyi Judit:
Függőségek kihívásai
Ára: 700,- Ft

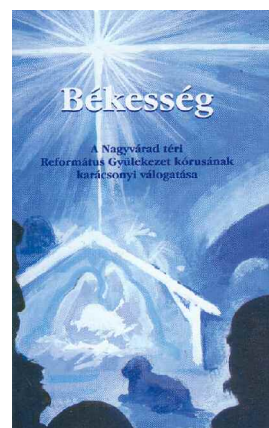

Jerry Bridges:
Kegyelem
Ára: 1250,- Ft

RENDKÍVÜLI KARÁCSONYI AKCIÓ

A Békesség című kazetta a Budapest-Nagyváradi téri Egyházközség kórusának karácsonyi ének-zenei anyagát tartalmazza. Az összeállítás Fütőné Sípós Tünde munkáját dicséri. A kórust egy öttagú kamarazenekar kíséri, de felhangzanak benne szólóénekek is.

Egy kazetta ára 300,- Ft (legalább öt példány megrendelése esetén darabonként 200,- Ft)

Rendeléseiket várjuk az alábbi elérhetőségeken:

Cím: 2119 Pécel, Kálvin tér 2/B; Tel./Fax: (28)452-334

Internet: www.bibliaszov.hu; E-mail cím: imargit@bibliaszov.hu

KERESZTYÉN KARÁCSONYI KÖNYVVÁSÁR

lesz 2009. december 4-én és 5-én

Nyitvatartás:

**Pénteken 14 órától 20 óráig
Szombaton 9 órától 16 óráig**

Helyszín:

**a Lónyay utcai Református Gimnázium
(1092 Budapest, Kinizsi u. 1-7)
Megközelíthető a 15-ös autóbusszal,
vagy a 83-as trolival.**

**Keresse a vásáron
az Ébredés Alapítvány kiadványait!
Könyvek, folyóiratok, hanghordozók
akciós áron!**

A KOINÓNIA KIADÓ AJÁNLATÁBÓL

Biblia (Kecskeméthy István fordítása)
(4800 forint)

Visky Júlia: Ima
(1500 forint)

Victor János: Csendes percek I-II.
(I. kötet: 3200, II. kötet: 3000 forint)

Visky Ferenc: Méz a sziklából
(1980 forint)

További könyvek
a www.koinonia.ro oldalon.

Bármely két könyv rendelése esetén ajándékba kapja választás szerint:

Bogárdi Szabó István: Közéletek és közeledések; vagy
Lovás András: Mozdulj rá, ez MÁS! című könyvét.

Magyarországi megrendelések: 1114 Budapest, Bukarest u. 3.
Tel: (06-1) 466-9896, harmat@harmat.hu.
Postaköltség (darabszámtól függetlenül): 990 Ft

MEGHÍVÓ

a Biblia Szövetség őszi, körzeti csendesnapjaira

– 2009. november 14-én 10 órakor

Bp., pasaréti ref. templom (Torockó tér 1.)

és

a meghirdetett éves programtól eltérően

– 2009. november 21-én 10 órakor

Miskolc, Ref. Egyházkerületi Székház

* * *

Tervezett program:

KRISZTUS ÉS GYÜLEKEZETE

1. **Krisztus viszonya gyülekezetéhez** (1Pt 1,18-20)

2. **Miként gyűjti egybe övéit?** (Rm 1,16; 8,28-30)

3. **Miként tisztogatja övéit?** (Ef 5,23-27)

4. **Krisztus földi célja gyülekezetével** (Ef 1,3-6)

5. **Helyeden vagy-e a gyülekezetben?** (Zsid 10,24-25)

*

A Biblia Szövetség tagjait és minden más érdeklődőt is szeretettel várnak a rendezők, a vendéglátó gyülekezet és a BSZ körzetek!

A vendéglátók meleg teáról gondoskodnak,
hideg ételmelet a résztvevők hozzanak magukkal!

A **Biblia és Gyülekezet** című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Előfizetési díj 2009-ben: belföldre: 2.000,- Ft/év; (1.500,- Ft/pld. 10 pld. felett); külföldre: - európai országokba: 4.000,- Ft/év;
- egyéb országokba: 5.200,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 350,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén
Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: **Szabó László**

* * *

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: **Dr. Sípos Ete Álmos**; szerkesztő: **Dr. Mikolicz Gyula**; rovatok: **Cseri Kálmán, Sípos Ete Zoltán, Dr. Mikolicz Gyula, Margit István**;
címlapkép: **Szabó Kristóf**; tördelés: **Horváth Mária**

Nyomtatás: M és M Goldprint Kft. 1107 Bp., Mázsa u. 3. – HU-ISSN 0866-2932

(Kéziratokat nem őrzi meg és nem küldünk vissza!)